

མཁྱེན་གཟིགས་ལུ་རུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསྟན་
འཛིན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་དྲན་པའི་གདུང་
སེལ་བྱིན་རྒྱབས་ཉི་འོད་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

མཛད་པ་པོ། ལམ་མཁྱེན་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ།

藏中對照

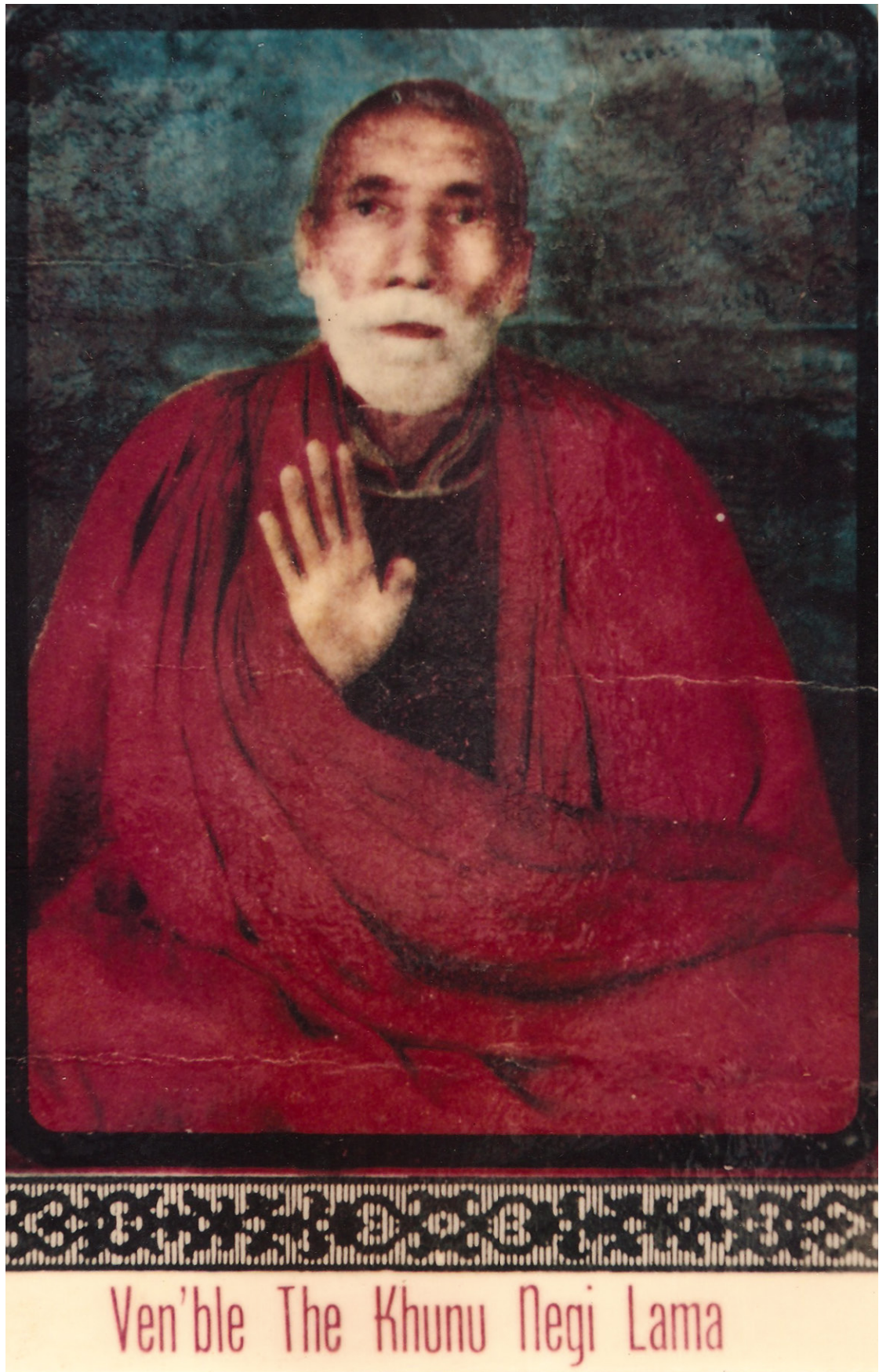
澈鑒 昆努大士闡津捷幢之傳記 - 加持如陽光 憶之痛苦自息

朗欽加布仁波切著
胡方天譯

文殊菩薩

昆努仁波切 闡津捷幢
1895-1977

作者 朗欽加布仁波切

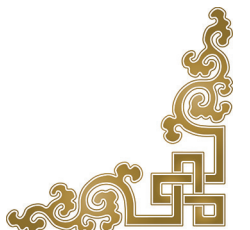

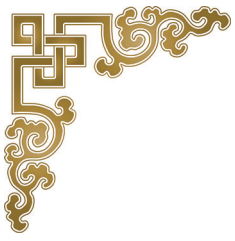
མཁྱིལ་གཟིགས་ཁུ་ལུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་

མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུན་པའི་གདུང་སེལ་གྱི་རྣམས་ཉི་འོད་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

澈鑿 昆努大士闡津捷幢之傳
憶之苦息 加持日光 如是之作

目錄 བཀའ་ཆག

སྔོན་འགྲོ

序言

07

དང་པོ། རིགས་བཟང་ཉེན་མཚོག་སྐྱབས་བཏུམ་པའི་ཚུལ་ནི།

第一章 誕生於暇滿的好家庭

16

གཉིས་པ། མཐུན་ཉེན་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་འབྱོར་བའི་ཚུལ་ནི།

第二章 獲得順緣的四輪¹：年輕在家鄉

23

གསུམ་པ། གསལ་བསམ་བསྐྱོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་གང་པན་མཛད་པ་ཚུལ།

第三章 以聞思修利益佛法與衆生：在西藏與印度

29

བཞི་པ། ཡོངས་སུ་ཐུ་བྱ་བའི་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

第四章 圓滿涅槃之示現

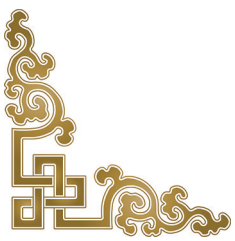
59

མཇུག་བསྐྱུ་བའི་གཏམ།

結語

72

1 順緣四輪，依龍樹菩薩親友書所說，為了表明人身難得，而要走上圓滿解脫之道，要有四個輪子：(一)身處可以修行之順緣地，(二)依止殊勝的正士大德，(三)發遠大的抱負與志向，(四)積大福德。四輪字義本身，就是車子的四個輪子。

སོན་འགོ། 序言

དམིགས་མེད་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་དཔལ་མགོན་སླ་མ་འཇམ་དཔལ་

具無緣慈的大寶吉祥祐主上師，與文殊

དབྱངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཞབས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོའི་ཐུག་འཆའ་

妙音無別的您，於您足下恭敬頂禮

ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།   ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ཐུགས་རྗེས་བབྱང་ནས་སློ་

並皈依您啊。願生生世世慈悲攝受，

གསུམ་བསམ་སྦྱོར་མཐའ་དག་བབྱང་སྦྱོད་ཀྱི་མཚོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

使我身口意三門的思想行為，一切善行，如大海之深廣而圓滿，

པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།

祈賜予加持。

རྣམ་གྲོལ་གཞི་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཉི་གཞོན་རྒྱས།

解脫本性中，本智如旭日升，

ཐུགས་རྗེས་འོད་ཟེར་མོས་སློར་འཚམས་པར་འཇུག

慈悲光芒，依衆生信解根器不同，適宜的照入其心中，

བདག་ལྟའི་མུན་བསལ་མཁྱེན་གཉིས་སློ་པད་འབྱེད།

令我見之昏蒙消散，二智之心如蓮開，

སངས་རྒྱལ་སྐྱེ་དངོས་དཔལ་ལྷན་སླ་མར་འདུད།

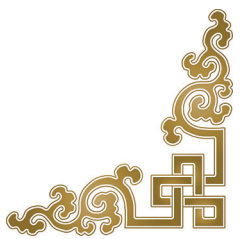
佛陀親身般具德上師，我向您敬禮。

གང་གི་རྣམ་ཐར་གཏིང་བྲལ་ཀྱི་མཚོའི་འཇིངས།

您的傳記，如深不可測的海心，

སོ་སྐྱེས་བྱིས་སློས་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་མིན་ཡང།

亦非凡夫童心所能測度，

མཇེད་ཚུལ་ལྷ་ཕྱེད་ཀྱི་ཐམ་གྱིས་ཀྱང།

您的行為，即使如草尖一點露般稍微地，

མཐོང་ཐོས་དྲན་རིག་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྷན་ཉིད།

稍微地見到、聽聞、憶念、接觸，自得其益。

འགྲོ་ཁམས་མ་ཟད་བར་དུ་བྱུགས་སྐྱིད་གྱིས།

衆生界未盡之間，發起菩提心，

གདུལ་བྱར་ངོ་མཚར་འགོག་མེད་ཚུ་ཟླའི་གར།

對於教化衆生，如同稀有無止息的水月舞，

དཔལ་མགོན་སླ་མའི་སྲིན་ལས་རྒྱབ་མེད་འཕེལ།

具德祜主上師，您之教化衆生事業無礙的擴展。

འགྲོ་བསོད་རྗེར་བྱར་འཕེལ་སྐྱིབ་ཉི་ཟླ་བཞིན།

像在衆生福德池中，日月有消有長般，

རི་ཞིག་གཟུགས་སྐྱ་ཉི་གཞོན་མི་མངོན་པར།

當您的如旭日般的色身不再顯現，

འོད་གསལ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་ལྷགས་ཚོ།

平等安住於法性光明的時候，

ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ས་བོན་གྱིས།

為了讓您稀有的傳記史，如同種子般，

སློ་ལྷན་གུས་པ་འཕེལ་སྐྱིར་ཅུང་ཟད་འབྲི།

在具智慧的衆生心中起敬，故稍微寫一些。

དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་ཚེན་རྣམས་ནི་གདོད་ནས་འཆི་

所以，大菩薩們呢，本來

མེད་གཏུག་མའི་སྐྱེ་མངོན་དུ་གྱུར་གྱུང་གཏུལ་བྱ་གཞན་ངོར་སྐྱེ་འཇིག་
就是無死的原始身所化現，但於所教化的衆生面前示現生死，

གི་ཚུལ་སྟོན་པ་སོ་སྐྱེས་སྟོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ།   ད་ལྟའི་སྐྱེང་
非衆生所能測度。而現在眼前

ངོར་སྐྱེ་ཡི་བཀོད་པ་འདི་ཡང་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་བཟུང་བའི་
所構此身，乃故意投胎之大菩薩聖人，

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷུག་དངོས་
現為觀世音菩薩。

སྐྱེང་སྐྱི་ལོར་ལོ་ལོ་ས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་དཔལ་གྱི་མགུར་ལས་
即使從世尊遍智 (達賴喇嘛) 的美喉，也多次的

ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་མོད།   ཚུར་མཐོང་
讚美昆努仁波切。世俗觀點觀之，顯現給其他的

སྐྱེང་ངོར་གཤེགས་བཞུགས་བགྲེས་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཏུལ་
調伏衆僅是一切的「逝、住、老、衰」。

བྱ་གཞན་ངོར་སྐྱེང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཡང་
而且，某些喇嘛學問很大，無法利益衆生，

འགྲོ་དོན་མེད་པ་ཤེས་པ་ཁོག་རུལ་དུ་གྱུར་པ།   ཡང་འགྲོ་དོན་ལ་བསྐྱེད་
學問知識就變白費了；又有誇稱

པའི་འུད་སྐྱོགས་ཆེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆེ་རྒྱུ་མེད་པ།   ཁ་ཅིག་ཡོན་ཏན་ཆེ་
利益衆生，卻無甚學問。有些學問大，

ཡང་སྐྱེ་ཚེ་མཐར་མ་ཕྱིན་པ།   སྐྱེ་ཚེ་རིང་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་གསོས་སུ་
壽命卻不長。更有長壽但教法與衆生事業

འགྲུར་བའི་སློན་ལས་ཆེར་མེད་པ་དེ་འདྲ་དག་མཆིས་ཀྱང།   དཔལ་
不大，諸如此類等等。吉祥

མགོན་སྐྱ་མ་དམ་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་མཁྱིལ་གཟིགས་
衲主清淨上師，難能可貴得以誦其名號，

ལུ་ལུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ལྷ་
澈鑿昆努摩訶薩闡津捷幢仁波切，壽元

ཚོ་དང་མཛད་འཕྲིན་མཐར་སློན་པ་ཡིན་ལ།   གངས་སྐྱོངས་ཆེ་དགའི་
及事業完全圓滿，他不只是雪域優

གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད་སྐྱ་སྐྱལ་དགེ་བཤེས་སྐྱབ་བཙོན་སེར་སྐྱ་
秀人士的頂巖，大部分的上師、轉世活佛、格西、成就者、僧、俗、

པལ་ཆེ་བ་ཁོང་གི་ཞལ་སློབ་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་དཔྱད་
幾乎無不是他弟子。關於此點，公正

ལྡན་གཟུར་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཚར་རྣམ་ཐར་དང་སློན་ལས་ལ་
明察諸公，檢視其稀有傳記及事業，

བརྟགས་པས་ཤེས་རུས་ཀྱི་མང་དུ་བཤད་དགོས་མེད་པ་དང།   སློན་
即能知道，毋需贅言。關於他的內、外、密之傳記

གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཆ་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་བཤེས་གཉེན་
的細節呢，他承襲了噶當巴之諸前輩

གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ལྟར་བཞིས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བུམ་
的秉性，其學問如瓶中

ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་སྐས་ནས་ལུར་ཅམ་མི་གསུངས་ཤིང་མངོན་ཤེས་
油燈般蔽不外顯，而神通

གསལ་སྤང་གྱུ་བ་རྟགས་སོགས་ནི་དྲི་ཙམ་མི་མངོན་པ་དམན་པའི་ཚུལ་
顯現與成就徵兆等等呢，一點都不外露，謙卑的

དུ་བཞུགས། བདག་ལྟ་བུ་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་ལསྲུལ་བའི་གཞན་དབང་ཅན་
自處。如同我輩迷惑而無自主的凡夫

ནམས་ཀྱི་མཇལ་ཚུལ་ལའང། སྲིད་པའི་བདེ་འབྱོར་མི་ལམ་གྱི་རོལ་པར་
，謁見(昆努喇嘛)時，他視我輩為輪迴美夢

གཟིགས་པའི་རྟགས་སུ། ཁས་དྲག་དབང་བཅན་འབྱོར་ལྡན་སུ་ཞིག་བྱུང་
化現之相，不論來見者是有譽、有權、有錢之人，

ཡང་དེའི་མཐུན་འཇུག་ཁ་གསག་ངོ་བོ་སྟོན་ལྟ་ཅི། གསེར་དངུལ་འཕང་
違論奉承嘴巧阿諛之徒。

མེད་ལུལ་ཡང་དེ་ལ་ཕྱག་མཇུད་ཤིག་གནང་དགོས་གསུངས་པའི་དགྲེས་
即使他們不惜供上金銀財物，連交代說要回賜一根金剛繩的

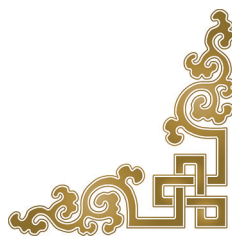
ཚུལ་མི་མངལ། དེང་སང་མཚན་སྟོན་འཇམ་སྲིད་ཁྱོན་བསྐྱབས་གནང་
喜姿也沒有。近來一些享譽世界

བའི་སླ་ཆེན་འགས་སྐྱིན་བདག་མཐོང་དུས་ཁ་གསག་ངོ་འཛོ་སྐྱེལ་ལད་
的大上師，見施主時，往往嘴巧諂顏

བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་དག་མཐོང་བའི་སྐབས་རྗེ་རས་ཚུང་པས། མི་ལ་བྱ་
拍馬屁。見到那種情形，令我想起傑惹瓊巴，在密勒日巴

ངན་ལས་འདས་དུས་སླ་མ་དྲན་པའི་མགྱུར་ལས།
涅槃時，唱出憶念上師之歌：

བྱང་བྱིང་ནོར་རྗེས་འཕྲད་པའི་ཚོ།
「接觸財物資具之時，

དངུལ་ལྷུ་ས་ལ་ལྷུང་བ་ལྟར།

如水銀瀉地，

དྲི་མས་མ་གོས་རིན་པོ་ཆེ།

垢穢不能污染仁波切。」

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་རུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་དྲན་པའི་ཡུལ་

如誦。昆努摩訶薩已

དུ་འགྱུར་བ་དང། དམན་པ་ཉམས་ཚུང་ལ་བྱུང་གསོད་མི་མཛད་ཅིང་

成追憶。對出身低下弱勢的弟子，不但不會無視，而且對

སྒོ་བ་མ་ཉམས་ཚུང་ན་མས་ལ་ལྷག་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད།

弱勢的弟子更加照顧，

དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་གི་མཛད་པ་གང་ཡང་མི་མངའ་བར་བསྟོན་པ་

無論如何不做偏心的事。謹依佛陀教誨，

ཁོ་ན་བྱུགས་ལ་བཅག་པས་ཚོས་འཆད་པ་དང་མཉམ་བཞག་ཁོ་ནའི་

制其心，除了說法及入定

ངང་དུ་ལྷ་སེམ་མེར་བཞུགས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡང་

那樣靜住之外，世間事一概

མི་མངའ། མདོ་སྐྱགས་རིགས་གནས་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་ཅི་ཞུས་དེ་ལ་

不做。誰來求問顯、密、五明學處等任何方面，

དཀའ་གནད་རྟོག་ཚེག་མེད་པར་སྟོན། དགྲ་མེད་གཉེན་མེད་རིའི་བྱ་

都能將疑難點做簡明的解釋。如同無怨敵也無親人之山中野

དང། བ་བུན་གྱི་གོས་མཛད་ནས་གྲོགས་མེད་གཅིག་སུར་རི་དྲགས་

孩，以山嵐為衣之獨居的山獸

བཞིན་ངེས་མེད་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བྱགས་གཞོལ་ཞིང་སྐྱ་ན་བགྲེས་པ་
一樣，居無定所，於僻靜處收心，直至毫臺

དེ་ལྟའི་སྐབས་སུ་འང་ངེས་མེད་པའི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལ་བྱགས་སྐྱོ་
之年，恆無私地憂勞於佛法與眾生之利益，

ངལ་དང་བཏང་སྟོམ་མི་མཛད་ཅིང་གངས་སྟོངས་དུས་ཀྱིས་གཉན་
不曾鬆懈廢殆。在此雪域危機、

འཕྲང་རྒྱལ་བསྟན་ཉམ་རྒྱད་དེ་ལྟའི་དུས་སུ་གསར་རྟོང་ངེས་གནས་
佛法衰微之彼時，不論是傳統或現代的五明學處，顯、密等等，

མདོ་རྒྱད་བཅས་གང་ལ་ཅི་དགོས་འཆད་སྤེལ་མཛད་པ་ངེས་མེད་པའི་
任何人有需求，則為之說法，成為無類 (利美)

བསྟན་རྒྱལ་ལ་འཆི་ཁ་མའི་སློག་མཐུད་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་འདི་ཙམ་ལ་
教法的命脈的延續與挽救者。若考慮

བསམ་ན། བྱ་གཏང་གི་རྒྱལ་པོ། ཞེན་ལོག་གི་རྣལ་འབྱོར། རྒྱ་མའི་སྐྱེས་
到這些，可以說他是出離之王，棄欲的瑜珈士，幻之士

བྱ། སྐྱོན་བྲལ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན། མཁས་དང་གྲུབ་པའི་འབྲུང་གནས།
夫，無瑕功德具備，修行與成就之源頭，

བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ། བདག་ལྟའི་འཆིང་བ་གཅོད་པ། མ་ངེག་
勝魔之勇士，我見之繩斷，無明

པའི་མུན་པ་སེལ་བ། སྤིང་པའི་ཚུ་བོ་ལས་སྦྱོལ་བ། འདོད་པའི་འདམ་
之蒙除，渡三有之瀑流，拔貪欲之潭泥，

ལས་འབྲིན་པ། ང་རྒྱལ་གྱི་རི་བོ་བསྐྱེལ་བ། རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ།
輾我慢之高山，景行之導師，

ཚོས་དང་ཚོས་མིན་འབྱེད་པའི་མིག་སྐྱེན་པ། ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅད་
揭示法及非法的施眼者，拔八風之計度，

ནས་འདོན་པ། རིས་མེད་པའི་བྱུགས་བསྐྱེད་ལྡན་པ། ཀྱུན་དང་མཐུན་
具無私之發心，隨順衆生但

ཞིང་ཀྱུན་ལས་འཕགས་པ། ལུས་པ་ལ་སློབ་བསྐྱེད་པ། ཐེག་པ་དང་གྲུབ་
超越而不同流，為懦者立其志，無雜

མཐའ་སོ་སོའི་ལམ་མ་འདྲིས་པར་སྟོན་པ། མཛད་པ་རྣམས་བསྟན་པ་
闡演各乘各派的教法，各種做法

རིས་མེད་ཀྱི་གསོས་སུ་གྱུར་པ། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དང།
復興無類 (利美) 教法。考慮以上所述，您就會認知到，他是否是這樣一位

གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་གདམས་པར་སྟོན་པའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་
與聖教全無違背，無餘教導闡演經義的大導師。

ཡིན་མིན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་མོ། ད་ལྟ་བུར་མོང་གི་ངོ་སྐལ་དུ་གྱུར་
現在，就共通的大家能看到的悟竹噶夏所著

པ་རྣམ་ཐར་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ཞེས་པ་དང། མཁས་བཙུན་བཟང་པོས་
傳記名為《解脫之階梯》，以及賢尊善甫

ལུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ལ་བཀའ་འདྲི་ལུས་པའི་ཞལ་གསུང་རྣམ་ཐར་
所著之《求問至尊昆努仁波切》之口述傳記，

སྟོགས་མགོ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྦྱར་བྲལ་བ་
稍微參考之，離於浮誇貶抑

འབྲི་བར་བྱ་བ་ལ། རིགས་བཟང་དལ་འབྱོར་རྟེན་མཚོག་བལྟམ་ནས་
而作此傳：(一) 誕生於暇滿人身的好家庭、

མཐུན་རྐྱེན་འཁོར་ལོ་རྣམ་བཞི་ངང་གིས་འབྱོར་ཞིང་ཐོས་བསམ་བསྐྱེལ་
 (二) 順緣四輪自然滿足，且 (三) 聞思修

པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ནས་ཡོངས་སུ་
 之成果，利益佛法與衆生，然後 (四) 圓滿

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ལོ།
 涅槃之情況。

喜馬偕省 (Himalchal Pradesh) 在印度的位置

喜馬偕省 (Himalchal Pradesh) 及本書中所涉地名

དང་པོ་རིགས་བཟང་ཉེན་མཚོག་སྐྱ་བལྟམ་པའི་ཚུལ་ནི།

第一章：誕生於暇滿人身的好家庭的情況。

ཐུ་གར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བྱང་ཉེ་མ་ཅལ་གྱི་མངའ་སྡེར་གཏོགས་པའི་རི་

印度聖域之北喜瑪偕之邦，轄內之山

ཐུང་དུ་ཁུ་ལུ་ཞེས་པ་ཡུལ་སྡོངས་སྡོན་བྱོན་རིག་འཛིན་གྱུབ་པ་དང་ལྟ་

區所謂「昆努」地方，先民為持名成就者及天、

ལྷ་གཞོན་སྐྱོན་མིའམ་ཅི་ཡིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་སོ་སྐྱེའི་སྐད་ལ་གི་ན་

龍、藥叉、緊那羅居住之地區，梵語稱為 Kinarah，

རུ་འབོད་པས་དེ་ལྟར་ཆགས་པས་ཡུལ་མིང་གི་ཞོར་ཞེས་འབོད་པ་ཡིན་

或變音所謂 Kinor 之地。

ནམ་རྟམ། ཡང་དངོས་གྱུབ་ག་ཤས་བྱིས་པའི་ནང་སྤར་དུས་རམ་སྤར་

而在悟竹噶夏¹書中所誌，以前叫做 Rampur

1 悟竹噶夏(དངོས་གྱུབ་ག་ཤ)為昆努仁波切家鄉的弟子，也是仁波切圓寂後最早為其立傳者。

ལྷོ་པོ་འཇུག་ན་འདོན་སོགས་ལ་ནི་གེ་ཞེས་འདོད་པ་རུས་དབང་
王之大臣等等的典故，國王稱呼為 Nege 的名稱，

གིས་ཡུལ་མིང་རུ་ཆགས་པར་བཤད་འདུག གང་ལྟར་དེ་མཐོ་གཟར་ཆེ་
也成為了當地名稱，有此一說。無論如何，該地山高陡峭

ཞིང་ལུང་པ་སྟོད་གངས་རི་དཀར་པོ་གིན་ནར་གེ་ལྷ་ཤ་སོགས་གངས་
且北境白色雪山 Kinnaur Kailasha² 等等許多雪

རི་རུ་མས་ལྷ་ལྷུང་གིས་བསྐོར་བ། གངས་རྒྱུད་གྱི་རི་སུལ་རྣམས་ནས་
山，周匝圍繞。雪山山脈之山坳處，

ཚུ་མོ་ཤང་ཤང་སྟོན་མོ་སྤང་ཆེན་ཁ་བབ་ཡུལ་སྐད་ལ་སཏ་ལུང་སོགས་
河水潺潺，碧藍象泉河³，當地語叫作 Satluj 云云，

རྒྱུད་མར་འབབ་བ། བར་ན་ནགས་ཚལ་ནི་འུ་ཇས་གང་བ་ཐང་ཤིང་དང་
蜿蜒而下，中間全是草地，松樹及

གཞན་ཡང་ལི་དང་ཤིང་ཐོག་ཀུ་ཤུ་དང། ཁམ་སུ་སོགས་འབྲས་ལྷན་ཤིང་
其他梨、蘋果樹、桃等等，

ཐོག་སྒྲ་ཚོགས་དང། རོ་ཁོག་སོགས་གྱི་ཐོན་ཁུང་བཟང་ཞིང། ལུང་པོའི་
各種果樹，馬鈴薯等等的極佳產地。又其北方地區

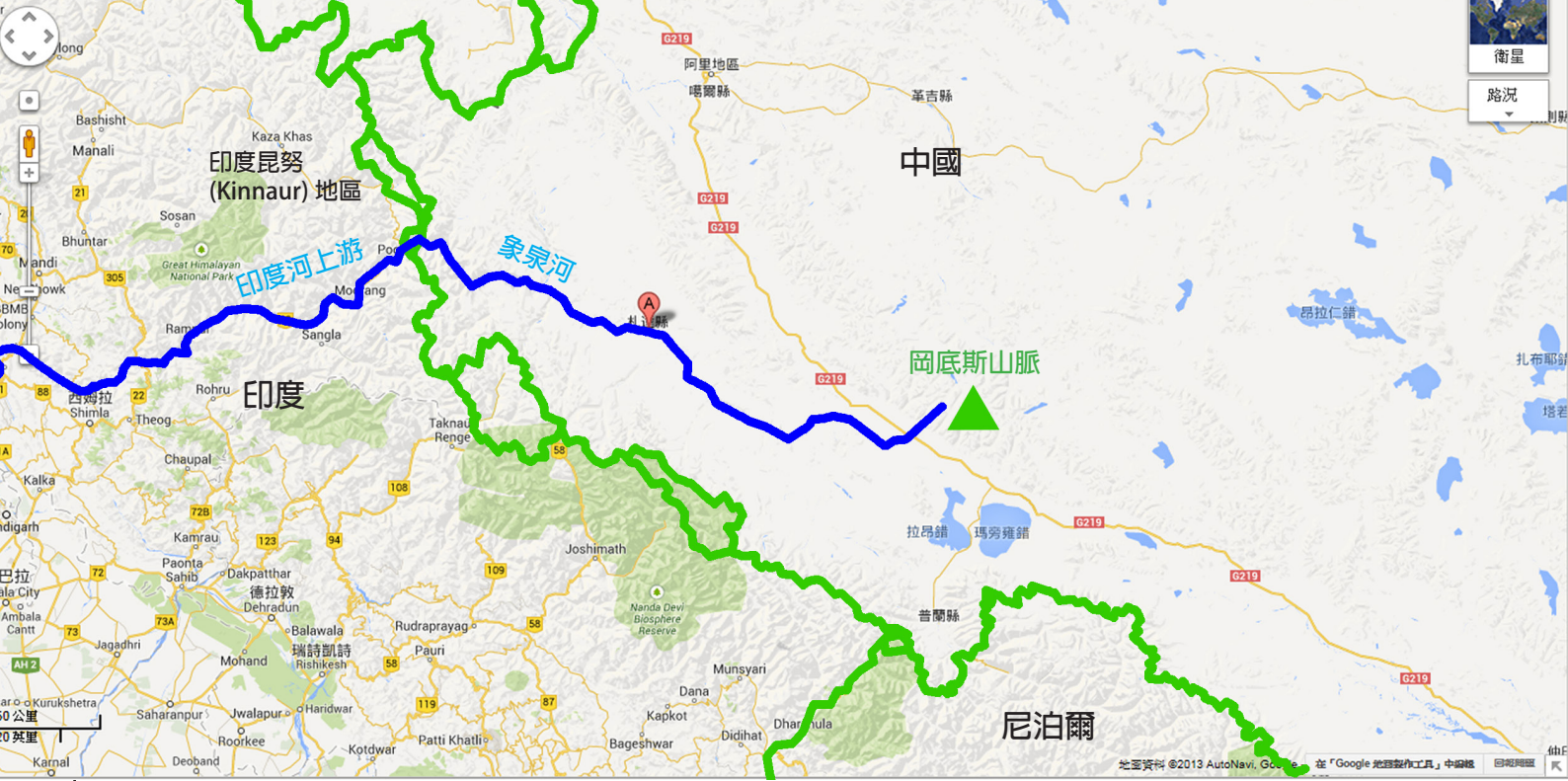
སྟོད་ནང་པ་དང། བར་སྤྱི་ནང་འདྲེས་མ། སྤྱང་སྤྱི་པ་ལྷ་དབང་ལྷུག་སོགས་
佛教徒居之，中間佛道及外道摻半，南部外道大自在天等等，

ལ་ཁྲག་མཚོད་བྱེད་པ་དེ་ལྷ་སུའི་ཡུལ་གྱི་སྟོད་སྤོགས་ཁུ་བུ་གསུང་ནམ་
施行血祭。像這樣的區域的北方，所謂

2 位於印度喜瑪偕省 (Himachal Pradesh) 昆努爾 (Kinnaur) 縣內，中印邊界的喜馬拉雅山區，請注意，不是位於西藏岡底斯山 (Mt. Kailash)。

3 象泉河發源於西藏西南側，流出中國進入印度後稱為「薩特萊傑河 Śutudri」，為印度河發源之一。佛經說象泉河發源於岡底斯山南側，是地理上約略位置。

象泉河發源於岡底斯山脈南側，向西流入印度，為印度河上游主支流之一。

འཇིག་པར་གཟིམ་ཁང་བདེ་སྦྱིད་སྤང་ཚང་འཇིག་གཉེས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ་
 昆努頌曼的地方，有所謂提逸阪倉家庭，從紐氏嘉華拉囊巴⁴

ལས་མཆེད་པའི་ཡབ་པུ་སྦྱིང་པ་གདུང་རིགས་ཀ་ལན་སྤར་དང། ཡུམ་
 族脈下來的，父為貝瑪林巴家族後裔，名為噶蘭普爾，母親

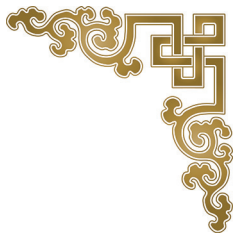
ནོར་སྦྱིད་གཉེས་ཀྱི་སྲས་སུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་བསམ་བཞིན་མི་ཡི་བྱོལ་
 名為諾吉。夫婦二人之子，為菩薩發願降生，

དུ་སྤང་བ་མཚན་བཟོད་པར་དཀའ་ཡང། དོན་གྱི་སྦྱང་དུ་མཚན་ནས་
 難能可貴得以誦其名號，為了利益衆生緣故，說其名號

སྦོས་ན་ཁུ་ལུ་སྤྲ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་རབ་བྱུང་
 曰：昆努上人闡津捷幢培善甫，第 15 甲子繞瓊

༡༥་པའི་ཤིང་ལུག་ལོར་སྦྱི་ལོ་༡༨༩༥་ལ་སྦྱོ་བལྟམས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
 之木羊年，公元 1895 年誕生。此事呢，在《慈悲

4 紐嘉華拉囊巴གཉེས་རྒྱལ་བ་ལྷ་ནང་པ།(1164-1224), 為伏藏王貝瑪林巴後裔。

ལྷོང་རྗེ་པད་དཀར་མདོ་ལས།
白蓮花經》⁵ 中記載：

ལྷོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཁྱོད་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་བསྐལ་པ་
「具大慈悲的您啊，於未來世時，經過

ཡངས་མེད་གརྒྱ་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གཅིག་འདས་ནས་ལྷག་མ་བསྐལ་པ་
如恆河沙數之無量劫第一個劫後，

ཡངས་མེད་གརྒྱའི་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གཉིས་པ་ལ་བབ་པ་ན་བསྐལ་པ་
更過無量恆河沙數第二個劫降臨，劫曰

བཟང་པོ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་མི་མངེད་དེར་སྐྱེ་དགུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལྷུབ་
賢劫娑婆堪忍世界，衆生壽命得一百

ཅིང། སྐ་བ་དང་འཆི་བ་མང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནས་འཇིག་རྟེན་
二十，充斥老與死之佛土中，由

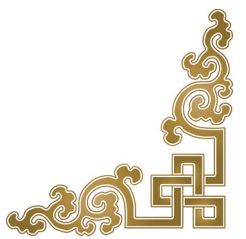
ལྷོངས་པ་འདྲེན་པ་མི་དག་བའི་རྩ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིང། སེམས་
盲瞽者領導世間，不善之根具備。

ཅན་ལས་ངན་པས་བཙོམ་པ། ཉམ་ང་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ། མཚམས་མེད་
而衆生被惡業所推逼，得大悲慘，

པ་བྱེད་པ། འཕགས་པ་ལ་བསྐྱར་པ་འདེབས་པ། དམ་པའི་ཚོས་སྤོང་
做無間業，謗聖者，

བ། ལྷུང་བའི་རྩ་བ་འབྱུང་བ། ལོག་པར་ལྷ་བ། བར་མི་འཇིན་པ། མར་མི་
棄正法，成墮落之根，顛倒之見，不孝

5 慈悲白蓮花經，即悲華經。

འཇིན་པ། དགོ་སྦྱོང་དུ་མི་འཇིན་པ། འཇིག་ཉེན་པ་རོལ་ལ་འཇིག་པར་
父母，不敬沙門，無視來世之可畏，

མི་ལྟ་བ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྤང་བ། མི་དགོ་བའི་ཚ་བ་ཐམས་ཅད་
棄善知識，結交

དང་འགྲོགས་པ། ལས་ངན་པས་བཙོམ་པ་ཉམ་ང་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་
不善之根。被惡業所摧伏，

སོགས་དེའི་དུས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་
得大悲憐等等。彼時，菩薩為了謀

བྱུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། དེར་མ་
衆生之利益，發菩提心。」如經文所誦完全一致。

ཟད་ཤེར་སྤྱོད་སྟོང་སྤྲུག་བརྒྱུ་བ་ང་བ་ལས་
不只以上所引述，在《般若十萬誦》，第五品：

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རུས་སུན་གསུམ་ཚོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་
「是以菩薩家族圓滿其義云何？菩

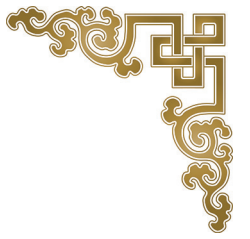
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གི་རིགས་སུ་སློན་གྱི་བྱང་
薩摩訶薩，於之前

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བྱང་བར་གྱུར་པ་དེའི་རིགས་སུ་
成就諸菩薩之家族

སྐྱེ་བ་སྟེ། ཞེས་དང། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
而出生」。《現觀莊嚴論》⁶：

6 現觀莊嚴論，為彌勒五論之一。

སྒོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང།

「淨願無邊，

ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཤེས་དང།

識諸天之語，

སྒྲོབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་དང།

辯才濟濟如江河。

མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཚོག་དང་ནི།

入胎至尊貴，

རིགས་དང་རུས་དང་ཁྱོ་འབྲང་དང།

種姓、家族、隨從、

ལའོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་ནི།

眷屬、出生亦復如是。」

གསུངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ།

的確如經文所述完全一致。吾讚曰：

སྒོན་ཚེ་མི་མངའ་འཇིག་རྟེན་ཞིང་ཁམས་འདིར།

「曩時於此堪忍世間境，

བྱགས་སྐྱེད་ཚེན་པོའི་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང།

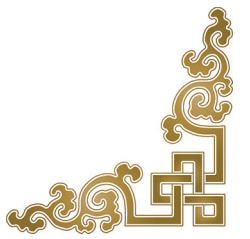
生大菩提心發願來投生。

འཕགས་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་ལུམ་བའི་ནའི་ཚལ་དུ།

聖域吉祥藍毗尼森林中，

རྣམ་འདྲན་ཚེན་པོ་བྱབ་པའི་དབང་པོ་བལྟམས།

偉大導師能仁誕生。

ད་དུས་ཚོད་ལྡན་རྒྱལ་བསྟན་ཉམ་དམས་ཚོ།

今時法淨期聖教頹圯時，

སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་འགྲོ་རྗེས་བབྱང་ཕྱིར།

大慈大悲為照顧衆生，

ཁུ་རུ་སུམ་ནམ་བདེ་སྦྱིད་སྤང་ཚང་དུ།

昆努頌曇之提逸阪倉家庭裡，

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་བལྟམས།

摩訶薩闡津捷幢誕生。

ཨེ་མ་ཚོད་ལྡན་སྤྱིགས་མའི་དུས་འདི་དུ།

嗟夫！法淨濁世之此時，

མགོན་གཞན་མཛད་པ་རྒྱལ་ནས་ཉམས་དམས་ཚོ།

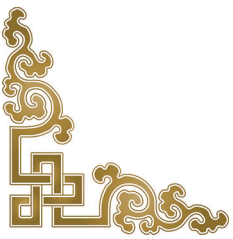
其他怙主之事業緩而衰時，

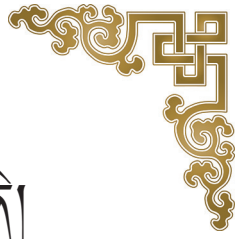
བསམ་བཞིན་སྦྱིད་པར་བབྱང་ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ།

發願降生於聖域，

བྱང་ཚུབ་སྐྱུ་གྱུ་བལྟམས་པ་ཁྱོད་མིན་སུ།

菩提芽生，非汝其誰？

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱན་ལོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་འབྱོར་བའི་ཚུལ་ནི།

第二章：順緣四大輪具足之情況。

ལུ་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུང་ཁང་དེ་བྱོན་ཡངས་ཤིང་སྤར་དུས་སུ་སྤྱན་མང་

昆努仁波切出生之房屋，為寬敞之房子。古早時家族朋輩眾多

བས་མཐུན་མིན་གྱིས་བསྐྱོ་བཤའ་བྱས་སྐབས་ཡབ་ཚང་གིས་ཐོག་མར་

，而不甚和睦，分配財產時，父親的房子先蓋了間

སླ་བྲང་བྲག་ཤིས་ཚོས་སྤིང་བརྒྱབ། དེའི་ཤིང་ཆའི་ལྷག་མར་གཟིམ་ཁང་

拉章扎西法陵寺。從彼剩餘之木材，蓋了住屋，

དང། དེའི་ལྷག་མར་སྤྱག་རྩ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པས་ས་བྱོན་མལ་ལེ་གཅིག་

再剩餘，圈了個大畜圈，

ཅམ་རང་བདག་དུ་ཡོད་པ་དང། ཡབ་ཀ་ལན་ཤུར་ལ་སྐས་གསུམ་ཡོད་

約有一平方哩大的私人土地。父親 Kalanpur 有三個兒子，

པ་ཆེ་བ་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ་མཚན། འབྲིང་བ་ལུ་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་

老大敦珠捷幢，老二昆努仁波切闡津捷幢，

རྒྱ་མཚན་མཚོག་ཡིན་ཞིང། རྒྱུང་བ་དོན་འགྲུབ་བསྟན་འཛིན་བཅས་སྐྱ་

么兒敦珠闡津，賢

མཆེད་རྣམས་པན་མཚུན་མཛེལ་མཐུན་གཤིས་བཟང་དཀར་སྤྱོགས་དགེ་

昆仲們彼此慈愛和睦，習氣良好，喜行善，

ལ་སྤྱོ་བའི་རིགས་བཟང་ཡ་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་པ་བྱང་པར་དུ་ལུ་ལུ་

行為高尚。特別是，昆努

རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་ནི་འཛིག་རྟེན་པལ་པའི་ངང་ཚུལ་

仁波切闡津捷幢呢，有非凡於世間的秉性，

ལས་འདས་ཤིང་རྟག་ཏུ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་
而且恆思維輪迴唯苦，

ཐུགས་སྐྱོ་ཤས་ངེས་འབྱུང་ཆེ་བ་དང། འཇིག་རྟེན་བྱ་བཞག་ལ་མངོན་
心生厭離出世，不曾貪羨世間生活、或為之

ཞེན་དང། ཆེད་དུ་སྩོལ་བ་སོགས་གཏན་ནས་མི་དགེས་པ། དབུལ་ཕོངས་
專勤汲營等等。對

ཉམ་ཐག་ཁས་ཞན་ལ་ལྷག་པར་བརྗེ་ཞིང། བཙོས་མིན་གྱིས་སྤྲིང་རྗེའི་
貧窮弱勢者特別憐惜，

སྤྱན་ཆབ་གཡོ་བ་སོགས་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གང་
忍不住悲憫落淚等等，菩薩心腸充滿

བ་བསམ་རྒྱ་ཚོས་ལས་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས།
心續之中，除了佛法外，不思他事。《彌勒大乘莊嚴論》說：

དེ་ཡི་ཚོས་ཀུན་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་དང།
「彼之一切法如幻，

སྐྱེ་བ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་འགོ་ལྟར་རྟོགས་ནས།
人生如遊園，一旦明瞭之後，則

འབྲོར་པའི་དུས་དང་རྒྱུད་པའི་དུས་ནའང་འདི།
間達之時及落魄之時，

ཉོན་མོངས་སྤྱད་བསྐྱེད་དག་གིས་འཇིག་པ་མེད།
不被煩惱痛苦等等所摧垮，

རང་གིས་ཡོན་ཏན་སེམས་ཅན་པན་འདོགས་དགའ།
喜以功德嘉惠衆生。

བསམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་སྐྱུ་འཕྲུལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ།

發願於如幻之人生中幻現，

སྐྱོན་དང་སྟོན་མོ་ས་མཚོག་ཅེ་དགའ་བ།

嬉遊於莊嚴及饗宴及勝地，

སྤྱིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་རྣམས་ལ་མེད།

其非慈悲主不能如此。」

ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛད་པར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་

對上述經文，世親菩薩⁷所做之解釋：「菩薩

དེས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་འགྱུར་བའི་དུས་ན་སྟོན་

他視一切如似幻化之故，聞達之時，饗宴

མོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཇིག་ན།   སྐྱེ་བ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་འགོ་བ་ལྟ་བུར་

等順境不能使其迷壞，視人生如遊園

མཐོང་བའི་སྤྱིར་སྐྱུད་པའི་དུས་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མི་འཇིག་ན།   དེའི་

之故，落魄之時痛苦等逆境不能移其志，彼之

བྱང་ཚུབ་སེམས་འཇིག་པ་གང་གིས་སྟོན་པར་འགྱུར།   གཞན་ཡང་རང་

菩提心，無論如何也無法使其退轉。還有，為莊嚴自己

གི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱོན་དང།   གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དགའ་བ་སྟོན་

之功德之緣故，於助益他人之饗宴

མོ་དང།   བསམ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེད་མོའི་ཚལ་གྱི་དང།   རྐྱུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་

順境，發願於如遊園之幻化人生，

⁷ 世親菩薩 (Vasubandhu), 天親, 瞻洲六嚴之一, 是印度無著菩薩的弟弟。

པར་འཕྲུལ་པའི་ཚེ་མོས་དགའ་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དག་ཁོ་ན་
嬉樂於神通遊戲，這些皆僅有菩薩能如此做到。

ལ་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༠༡དགུང་
。」情況的確如經文所說。然後，於公元 1901 年，

ལོ་བདུན་གྱི་དུས་སུ་ཞང་པོ་སླ་མ་རས་བླར་དུས་ཀྱིས་དུང་ནས་ཀ་མད་
七歲之時，於舅父喇嘛 Rasbar Das 之尊前，學字母三十音

སོགས་འབྲི་སློག་སྦྱངས་བཅོམ་དང། རྗེ་རྗེ་གཙོང་པ། མདོ་སྦྱང་པ། གང་
等等，勤學寫與讀，背誦《金剛經》、《般若經略本》、《文殊

སློ་མ། སློལ་མ་སོགས་བྱུགས་འཛིན་མཛད་ནས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་བར་
讚》、《二十一度母讚》等等。至年齡 14

ཞང་པོ་བཞུགས་ཡུལ་གྲོང་གསེབ་རོ་པ་ཞེས་བྱ་བར་བཞུགས། དེ་ནས་
歲時，到舅父所住之 Ropa 村住。然後

༡༩༠༩དགུང་གངས་བརྒྱུ་ལྟར་མངའ་རིས་ཚོས་སྤྱིང་གྲུ་ཚང་དུ་བྱུག་ནས།
1909 年，年齡 15 歲時，住入阿里法陵寺學僧宿舍 (札倉⁸)，之後

སླ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་བཞུགས་ཡུལ་ལིབ་པ་སར་ཕེབས། བྱང་
去喇嘛索南捷幢⁹ 住處 Libpa 村，

ཚུབ་ལམ་རིམ་སོགས་གསན། གང་ལྟར་མངའ་རིས་ཚོས་སྤྱིང་གྲུ་ཚང་
學習《菩提道次》第等等。總之，在阿里法陵寺

དུ་ལོ་སྤེད་གསུམ་ཅམ་སློབ་གཉེར་མཛད་ནས་བཞུགས། ༡༩༡༣ལོར་
札倉待三年半學習。1913 年，

8 札倉གྲུ་ཚང་།僧院，常以僧人的家鄉(如：北頂札倉)或學派(如：時輪札倉)劃分。
9 索南捷幢，竹巴噶舉派，是近代竹巴噶舉成就者釋迦師利(གྲུབ་དབང་རྟོགས་ལྡན་བླ་མ་སྤྱི་1853-1919)的親傳弟子。

བོད་ཚོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་གསུམ་གནང་བར་ཐེབས་
下了決心，欲去佛法之地西藏更進一步的聞思修，

འདོད་ལྡོག་དུ་མེད་པར་འཕགས་པ་རྟག་དུ་དུས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་
如聖者常啼菩薩¹⁰

ཚོས་འཕགས་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལྟར་དམ་པའི་ཚོས་དང་དགེ་བའི་རྩ་
思念曇無竭一般，考慮到正法及善根，

བར་དགོངས་ནས་གཉེན་མཚན་སོགས་ཀྱི་གཤོལ་འདེབས་འགལ་རྐྱེན་
以及從親友等等而來的勸阻違緣，

ཡོང་དོགས་ཁོ་རང་གཅིག་སུར་བྱི་ཏིའམ་དེང་སང་པད་ཏིས་ཟེར་བའི་
他獨自前往 Chiti，或近來稱做 Padis(or Spiti) 之地方，

ཡུལ་དང། ག་ཤ་རྒྱུད་རི་སྐྱང་མཐོ་གཟར་གཡང་འཕྲང་དང་ལམ་རྩུབ་
以及噶夏 (or Lahoul) 區，那裏山水高，崖懸窄險，路況惡劣，山洪

ཤུ་འུད་སོགས་ལ་ཇི་མི་སྟམ་པར་ཞབས་ལ་རྐང་སྐྱོབ་ལྷམ་ཡང་མེད་
等等，完全不懼，足下連鞋靴也無，赤腳從 Kullu

པར་ཀུ་ལུ་ས་ལུལ་འུང་ཏི་ནས། རྗེ་སཀ་ཞེས་པའི་ས་ཆར། ལུ་རུའི་བྱིམ་
地區的 Nyungti 地方，一路走到叫做 Risan 的地方，在該地有

ཚང་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་ས་དེར་ཐེབས། གཅིན་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་བུན་སྦྱིང་
一些昆努家族的人。在當地取得一些當地人所欠其兄的敦珠

བྱས་པའི་དངུལ་རྣམས་སྦྱིང་ཁ་འུང་ཤས་ཤིག་བསྐྱུ་ལན་གནང་ནས་
債務的孳息，

10 典故出於般若經，常啼菩薩 (Sadāprarudita，或譯薩陀波倫菩薩)，見惡世人身受諸苦惱而常悲泣，為利益眾生修行佛道，夢中聞東方有般若大法，遂向東行，越二萬里到達撻陀越國 (Gandhavati)，見曇無竭菩薩 (Dharmodgata) 而得其法。

ལམ་རྒྱགས་བསྐྱབ་གཅེན་པོ་ལ་དེའི་སྐོར་ཕྱག་བྲིས་གནང་ནས་རྒྱ་གར་
置辦了一些旅途資糧，向其兄親筆寫了封信，敘述情況，然後從印度平原 Spaphrank

སྤ་སྤན་གོ་ནས་མེ་ལོར་དུ་བཞུགས། རྒྱ་གར་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱིམ་ཁག་རྒྱུད་
(or Pathankot) 搭上火車。穿越印度平原一些城鎮，來到

འབྲས་སྡོངས་སུ་བྱོན་ནས་དགུང་གྲངས་༡༩འོག་དགོ་བཤེས་ཆེ་མོ་ཨོ་རྒྱན་
錫金，年 19 歲，從學於大格西烏金單津

བསྟན་འཛིན་མཇལ་ནས། དབྱངས་ཅན་སྐྱ་མདོ་ཙ་འགྲེལ་དང། སྐྱ་ཅན་
學習《妙音聲明經本注》，《聲明 Chandrapa》

པ་སོགས་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐྱ་ཡི་བསྟན་བཅོས་དང། ལུམ་ཉགས་སྟན་དག་
等等梵文之聲明之鉅著，以及文法、辭章

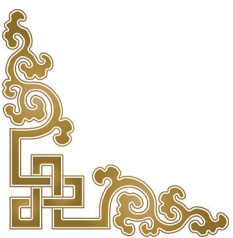
སོགས་ལོ་སྟེང་གསུམ་རིང་སྐྱུང་བར་མཇོང་དོ།
等等，學習三年半之久。吾讚曰：

ངལ་དུབ་ཁྱད་གསལ་དམ་ཚོས་དོན་དུ་གཉེས།
「無畏艱苦求正法義，

བྱམས་བརྩེའི་པ་མ་མཇོལ་བཤེས་རྒྱལ་དུ་བོར།
遣慈愛父母與親友，離鄉背井，

རང་ཉིད་གཅིག་སུར་གྲོགས་མེད་ལ་ལྷུང་བཀལ།
孑然獨行翻山越嶺，

རྒྱལ་སྐྱོད་པར་འཇུག་པ་ཁྱོད་མིན་སུ།
入菩薩行者，非汝其誰？」

日喀則札什倫布寺

གསུམ་པ་གསན་བསམ་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་གང་ཡན་མཛད་

第三章：如何以聞思修三來利益佛法之情況。

པ་ཚུལ་མདོ་ཅམ་སྒྲོས་ན།   དེ་ནས་རིམ་པས་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱིབས་པས་

簡要言之，此後漸次去到藏地，

གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་འབྱོར་བས་དེར་སྦྱིགས་ལྷུགས་གནང།   ཡོན་

到達後藏札什倫布寺，並入寺學習。因為一切功德

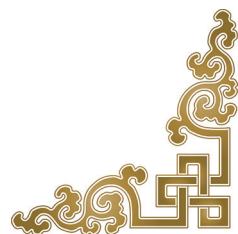
ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཚུལ་བྱིམས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་བརྟེན།

之基礎憑依於寶貴的戒律，

ལྟུན་གཟིགས་པཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་འཛིན།   གུ་གེ་ཡོངས་འཛིན་

於是於 全視班禪仁波切¹¹ 之上師，古格太師那裡

11 第九世班禪喇嘛 (1883-1937)

從昆努爾 (Kinnaur) 至康區德格綜覽圖，昆努仁波切求法足跡橫跨約 3000 公里

ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞིས། བཀའ་ཆེན་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་།
 受沙彌戒。並從誥千¹²桑傑巴桑

ལས་ཚད་མའི་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ཚད་མའི་གཞུང་དང་ཚུ་འགྲེལ་བཅས་།
 將《釋量論》等等釋量之典籍與本注，

གསན་ཞིབ་མཛད། བར་ལ་ཡང་རིགས་གནས་སྐྱོར་འབྲིད་པར་མཛད།
 認真仔細的學習。並回報以教導五明學處。

ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་ཚོས་གྱི་ཉི་མའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ཁུ་བུ་
 全視班禪確吉尼瑪之意旨，是要昆努

རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་གའི་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་རིག་
 仁波切，詳細教導彼處之貴族及官員

གནས་སྐྱོར་རྒྱ་ཆེར་འབྲིད་པར་མཛད་པས་བྱིས་གཙང་གི་དཔོན་རིག་
 五明學處，之後再

ཁག་ལ་འོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སའི་བཀའ་ལྷན་རྒྱུན་ལྷན་ཀའི་སློབ་གྲྭ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་
 於叫做札倫提逸的培訓學院，教導後藏貴族子弟。

12 誥千(བཀའ་ཆེན།)，為扎什倫布寺最高學位，相當於拉薩三大寺的拉讓巴(ལྷ་རམས་པ།)格西。

དང། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཕྱི་བས་ནས་གཟིམས་ཤག་སློན་གྲོ་ལ་དང། བསམ་ཕོ་
之後，轉往拉薩，教導盟卓，及桑頗二貴族家庭¹³，

གཉིས་ནས་ནན་བསྐྱལ་བཞིན་དབྱང་ཅན་སྐྱ་མདོ་དང། ཅན་པ་གཉིས་
認真的教導《妙音聲明經》及《聲明 Chandrapa》。

བྱིད་སྲིལ་མཛད་པ་དང། སྐར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དང། དེ་རྗེས་ལྷ་
後又回札什倫布，再轉往

སར་ཕྱི་བས་ནས་རིག་གནས་གཙོ་སློན་གྱིས་དོན་གཉེར་དང་ཅན་དེར་
拉薩，教導五明學處的要點，

འདུས་ནམས་ཀྱི་རེ་བ་སྐོང་བར་མཛད། བོད་ལ་སྐྱ་སྲི་པའི་བསྐྱབ་རྒྱུན་
滿足當地求學的具信衆。因為西藏已沒有波膩尼 (Panini) 文法之學脈

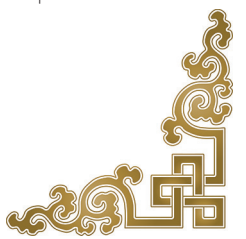
མཛད་སྐྱབས་རྒྱ་གར་ཕ་ར་ཏ་སིར་ཕྱི་བས་ནས་དེ་དུས་ཀྱི་སྐྱ་གཞུང་ལུལ་དུ་
，所以前往印度瓦拉那西，向當時聲明典籍的

སྐྱ་པ་བརྗེ་ཏུ་དེ་ལ་རྒྱ་ར་ཡཏ་ཏི་སྐྱ་ཞེས་པའི་མདུན་ནས་མཛམས་
權威，班智達 Devanarayan tripathi，於其尊前，

སྐྱོར་ལུ་པ་ནས་འགོ་བཙུག་ཏེ་སྐྱ་སྲི་དང། དེའི་ཡན་ལག་ནམས་ལ་ལོ་
從學習《梵文五變音》開始，聲明波膩尼 (Panini) 文法，及其衍支

ལུ་ཅམ་སློབ་གཉེར་མཛད། ༡༩༢༢ལོར་མདོ་ཁམས་སྡེ་དགའི་སློབ་སྦྱོང་གི་
諸學問，共學習五年。1922 年前往

13 昆努仁波切曾至拉薩的擦融(ཚ་རོང་།)、盟卓(སློན་གྲོ་)、桑珠頗章(བསམ་གྲུབ་ཕོ་བླང་།)貴族家
族，教導梵藏文法。

ཐེབས་པར་སྐབས་དེར། མཁས་མཚོག་མི་པམ་གཤེགས་ནས་ལོ་བཅུ་སོང་།
康區德格，我聽昆努仁波切說，

འདུག་ཅིས་གསུངས་པ་བདག་གི་ཐོས། ཀཾ་ཐོག་སི་དུ་ཚོས་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་
當時極善巧米旁仁波切已逝世十年¹⁴。

ཞབས་པད་བསྟེན་ནས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང།
依於噶陀司徒確吉隆措仁波切¹⁵蓮足之下，廣泛學習三藏。

མཁས་བཅུན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱག་ཅིང་སྦྱ་དབྱངས་སྣ་མོ་ཞལ་
又從富有嫻熟善巧之功德，且

གཟིགས་ཐོབ་པའི་མཁན་པོ་གཞན་དགའ་འམ་རྒྱལ་སྤྱས་གཞན་པན་
親見聲音佛母之堪布賢噶，或名

བྱམས་པའི་གོ་ཚ་ཚོས་གྱི་སྤང་བ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་གཞུང་ཆེན་བཅུ་
「佛子利他慈之鎧甲法顯」仁波切¹⁶之尊前，

གསུམ་མཚན་འགྲེལ་དང། རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་འགྲེལ་བ་བཅས་ལ་ཐོས་
學習《十三部大論簽註》，《喜金剛二品續解釋》，

བསམ་གནང་བ་དང། དེ་རྗེས་འགྲུ་ཁོག་དུ་འགྲུ་འཇམ་དབྱངས་གཤམ་པ་
之後與竹庫地方，從上師竹蔣揚札巴，一位

ཞེས་གཏེར་ཆེན་མཚོག་གུར་སྤིང་པའི་ཚོས་བདག་དུ་གུ་རུས་ལྷང་གིས་
大伏藏師秋吉林巴之法主（法脈持有者），

14 依劉國威博士意見，昆努仁波切可能於 1922 年到達康區，於 1924 年左右到達德格，其時正好為米旁仁波切圓寂十年後。
15 即昆努仁波切第一位重要的康區上師，第三世噶陀司徒仁波切(1880-1923/25)。
16 堪布賢噶，1871-1927，是寧瑪派高僧米龐仁波切弟子，其所編纂之十三部大論，至今仍為各教派佛學院所採用為重要教材。

ཟིན་ཤིང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་ཀོང་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སློབ་མཁས་གྲུབ་
蓮花生大士授記，並於這位學問與成就具足之蔣揚欽則旺波、蔣貢康楚二者的

གཉིས་ལྡན་དེའི་མདུན་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་མེད་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དང་
親炙弟子尊前，學習《時輪無垢光之廣解》

འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཚོས་བསྐྱོར་ཡོངས་ཚོགས་གསན། ལྷན་གཞུང་
及全部竹巴噶舉的教法。

ཕྱི་མ་རྒྱུད་བཅས་གསན། ཁོང་གི་སྐུ་མཆེད་བཀྲས་རྒྱལ་ལས་རྩིས་རིག་
又學習醫書、醫續，並從其兄

སྐྱོར་སྐྱུང་བར་མཛད། ལྷན་པར་ངེས་གསང་ཚོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱུན་
哲捷學曆算。特別是，在安宗竹巴¹⁷之子

པའི་བཀའ་བབ་ཨ་འཛོམ་འབྲུག་པ་རྒྱལ་སྐས་འགྱུར་མེད་དོ་རྗེ་རིན་པོ་
久美多傑仁波切¹⁸尊前，接受極秘密大圓滿教導，

ཆེའི་མདུན་ནས་སྣོང་ཐིག་ཡ་བཞི་གསན་སྐབས་ས་གཡོ་བ་སོགས་བྱུང་
學習《四部寧體心要》時，發生些微

འདུག ཀ་ཐོག་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་དཔལ་བཟང་ངམ། མཁན་པོ་
地震云云。噶陀寺大堪布阿旺培桑，

ངག་དབང་ཞེས་པའ་ཆེན་བི་མ་དངོས་སྣང་ཚུ་བོ་གྱེན་ལ་སྡོག་རུས་པའི་
或又名堪布阿噶¹⁹，是能使河水

མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེའི་མདུན་ནས་ཚོགས་ཆེན་སྣན་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་
倒流之大善巧成就，大班智達無垢友的化身，於其尊前學習完整的大圓滿

17 安宗竹巴(1842-1924)，著名寧瑪派行者，是第一世蔣揚欽哲和巴初仁波切(དཔལ་སྐུལ་
འཇིགས་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབང་པོ)(1808-1887)的弟子。

18 久美多傑 (1895-1959)，中文義為：無轉金剛。

19 堪布阿噶 (1879-1941)，巴初仁波切的弟子。

པ་མ་ལུས་པ་དང་རྫོ་བོ་རྗེའི་བྱང་ཚུབ་ལམ་སྒྲོན་གསན་སྐབས་དེར་བོད་
耳傳，及阿底峽尊者的《菩提道炬論》。

པ་སྐྱལ་སྐྱུ་མཁན་པོ་དག་དགའ་མཇལ་བར་ཕེབས་པ་དང་ཁིལ་བས་
當時，與堪布阿噶去

ཁོང་སྐྱུ་གཞོན་ལུ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་དེ་དུས་ནས་མཁས་པ་རེད་ཅེས་མཁན་
見蕃巴祖古，堪布阿噶說：「他身體是年輕人，而卻是當時的大學者

དག་དགས་གསུངས་བྱང་ཞེས་བདག་ལ་ཁུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། དེ་
也。」昆努仁波切這樣

ནས་བྱང་སྡེ་རྗེ་ཚུ་ཁ་པར་རྗེ་སེར་བུལ་ཐེག་ཆེན་དར་རྒྱས་སྤིང་གི་བྲི་པ་
告訴我。之後，北德格瀾滄江口，紮石渠大乘昌盛陵寺（格魯派）

དགེ་ལེགས་བསྟན་དར་ལས་རྗེ་ཡི་ལམ་རིམ་འགྲེལ་བ་བཞི་སྟེན་མའི་
，隨該寺赤巴（首座）格勒丹達，學習傑尊宗喀巴之《道次第解釋四合集》

གཙོས་ལམ་རིམ་སྐོར་དང། བདེ་མཚོག་འགྲེལ་བ་སྟེན་དོན་ཀུན་གསལ་
之主要道次第篇，及《上樂解釋密義全晰》。

བཅས་གསན། དེ་ནས་འདན་ཁོག་རྣམ་རྒྱལ་སྤིང་དུ་སྐྱེ་མ་དམ་ཚོས་ཞེས་
然後，於丹庫尊勝陵寺，隨喇嘛當秋，

འཇམ་མགོན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དངོས་སྟོབ་སྐྱུ་བཅར་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཅམ་
其為蔣貢康楚之親炙近侍弟子達 50 多年，

བྱས་པ་དེའི་མདུན་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཚོས་སྐོར་དང་བཟུ་མོ་ནང་
於喇嘛當秋尊前，學習噶瑪噶舉教法輪，如《甚深內義》，

དོན། རྒྱུད་རྟགས་གཉིས། རྒྱུད་སྐྱེ་མ། ལྷག་ཆེན་ངེས་དོན་སྒྲོན་མ། ངེས་
《喜金剛二品續》，《無上續寶性論》，《大手印了義炬》，

དོན་རྒྱ་མཚོ། ཡུག་ཆེན་རྒྱ་གཞུང་པོད་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལྷན་མཛོད་
《了義之海》，《大手印廣書三部》，

སོགས་གསན་པ་དང། ཟབ་མོ་ནང་དོན་ལ་ཐུན་མིན་སྤྲོས་དོན་གྱི་འགྲེལ་
《知識全轄》等等。因為無人求學《甚深內義》不共秘密義

བཤད་ཡོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་མ་བྱུང་བྲིད་རྒྱན་འཆད་པར་འཕང་
之解釋，為使傳承不斷絕，

ནས་གནས་ནང་དཔའ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤུལ་བ་ཡིན་ཁོང་གི་མདུན་ནས་
他將此法主動傳給內囊巴沃仁波切，

ལྷ་མཁན་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་ཞེས་ཞུས་ལས་བདག་གིས་ཐོས། དེ་ནས་
在他之前不知有無人求學此法，這是我從昆努仁波切親口所聞。

ཇོགས་ཆེན་མཁན་པོ་ལྷ་རྒྱལ་ལམ། ཚུལ་བྲིམས་སློ་གྲོས་ལས་ཀུན་མཁྱེན་
之後，從大圓滿堪布拉嘉²⁰，或名楚稱羅卓，學習

སློང་ཆེན་མཛོད་བདུན། རྟིང་ཐིག་ཡ་བཞི། གསུངས་ཐོར་བྱ་དང། གསང་
《遍智龍欽七藏》，《四部寧體》，《教言總集》，

འགྲེལ་སྟོགས་བརྩམ་སྟུན་སེལ། ཡེ་ཤེས་སླ་མ། ཐེག་ཆེན་ཚུལ་འཇུག་དགོན་
《密解十方除暗》，《大圓滿無上智》，

མཚོག་འགྲེལ་མན་ངག་ལྟ་བུར། རོང་བློ་གསུངས་བི་མ་ཡང་ཉིག་རྩོ་
《入大乘隨念三寶經解訣竅見鬘》，《榮素教言》，《卑瑪仰醒》，

ལ་གསེར་ལྷན་སོགས་རྟིང་རྒྱུད་ཁག་གསན། ལྷན་པ་ཨ་སེང་ལས། རྒྱུད་
《石中金熔》等等，及其他寧瑪續。並向醫師阿森，學習

20 堪布拉嘉 (1879-1955)，為堪布賢噶的弟子。

བཞི་དང་ཤེལ་སྤང་སོགས་གསན། དེ་ནས་རྫོང་གསར་མཁུན་བཙེ་ཚོས་
《四部醫續》, 《水晶串》等等。之後, 從至尊宗薩欽哲卻吉羅卓²¹

ཀྱི་སློ་གྲོས་མཚོག་གི་མདུན་ནས་གུར་རྟགས་སོ་གསུམ་དང། རྒྱུད་སྡེའི་སྤྱི་
尊前, 學習《金剛帳續》三部,

རྣམས་མངོས་རྒྱན། རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་ཁག་གཉིས་དང། རྟིང་
《續部總義莊嚴》, 《那若空行導引二函》,

མ་རྒྱུད་བརྩ་བདུན་གྱི་བཀའ་ལྷུང་བཅས་གསན། དེ་ནས་གཞུང་རི་བྲོད་
《寧瑪十七續口傳》。之後, 前往嘎烏閉關處,

དུ་ཕེབས་ནས་སླ་མ་འཇམ་རྒྱན་ནས། ལེགས་བཤད་འབྲུལ་བྲལ་ལྷུང་
從喇嘛蔣巖, 學習《格言解惑教言》,

དང། འབྲེལ་པ་སྲས་དོན་མ་དང། རབ་དབྱེ་ལམ་འབྲས་དོ་རྗེའི་ཚིག་རྒྱང་
《道次第少兒解》, 《詳解道果金剛句偈》

སོགས་ལྷུས། དེར་འདུས་རྣམས་ཀྱི་དགོས་འདུན་བཞིན་རིག་གནས་སྐོར་
等等, 並應當地群眾的要求, 完整的教授五明學處相關

ཆ་ཚང་འབྲུལ་བར་མཛད། སླ་མ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ལྷན་ནམ། མཁའ་
的學問。又喇嘛貢噶巴丹, 或稱其為

ཀུན་དཔལ་ལས་སླ་མ་ཡང་ཉིག་ལྷུས་པ་དང། ཡེ་ཤེས་སླ་མ་ཡར་མ་ལྷུས་
堪布貢巴²², 未求而主動授予《無上仰醒》,

21 宗薩欽哲卻吉羅卓 (1893-1959), 此處為第二世。昆努仁波切於其學習薩迦與寧瑪傳承密法。

22 堪布貢巴 (1872-1943), 寧瑪派巴初仁波切嫡傳弟子, 噶陀寺堪布。

པར་ཐོབ་པ་དང། དོན་འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་བཅས་གསལ། དེ་རྗེས་དཔལ་
《無上智》，並起學習《義解三篇》。之後，

སྤྱང་སི་ཏུ་པལྒྱ་དབང་མཚོག་མདུན་ནས། རྒྱ་གས་པོའི་བཀའ་འབུམ་པོད་
八蚌司徒貝瑪王就²³ 尊前，學習《達波噶舉十萬誥言二部》，

གཉིས་སྒྲོལ་དཀར་རྗེས་གནང་སྐྱབ་ཐབས་དང་བཅས་པ། ར་ག་ཨ་སྤྱེ་
白度母允諾灌頂及儀軌，噶瑪洽美²⁴ 的

བདེ་སྒྲོན་བཅས་ཐོབ། མཁས་དབང་བེ་འི་མཐུན་ཚེའི་མདུན་ནས་འབྲི་
《極樂願文》。又從善巧王貝日欽哲²⁵ 之尊前，學習直貢

གྲུང་དགོངས་གཅིག་གི་འགྲེལ་བ་དོ་ཤེ་མ། འབྲི་གྲུང་བསྟན་སྒྲིང་འགྲེལ་
《一意之解金剛智》，

ཆེན། ལྷག་ཆེན་ལྲ་ལྲན་ཡང་ཐོབ། པར་ལ་རིག་གནས་སྐོར་ལུལ། ཡང་
直貢《大乘精要廣解》，《大手印五具》，並回報以教導

རྗོང་གསར་མཐུན་བཅེ་ཚས་ཀྱི་སྒོ་གོས་མདུན་ནས་གཏུག་སེམས་སྐོར་
五明學處。於宗薩欽哲卻吉羅卓尊前，學習《元心三部》，

གསུམ་དང། རོང་སྒྲོན་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དང། དུལ་
《榮敦現觀莊嚴論之解》，

ཚུ་ཐོག་མེད་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་མ་གཏོགས་བྱམས་ཚས་
《水銀無著之現觀莊嚴論解》，此外，完整的

23 八蚌司徒貝瑪王就仁波切 (1886-1952)，噶瑪噶舉派。
24 噶瑪洽美(1613-1678)，又名惹噶阿峽(རྒྱ་ག་ཨ་སྤྱེ)。
25 貝日欽哲 (1890-1946)。

སྤེལ་ཡོངས་རྫོགས། རྫོང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གསང་སྟོང་སྤྱི་དོན་མངོན་གྱི་སྟེན་
《慈氏五論》，《金剛大成就之密義之鑰》。

མིག་བཅས་གསན། དེ་ནས་སྤེལ་དག་རྒྱལ་པོ་ཨ་རྒྱའི་སྐུ་དང་མཉམ་དུ་
之後，連同德格王土司阿基之子，

དགོན་ཆེན་མཁན་པོ་བསམ་གཏུན་སློ་གྲོས་ཞེས་འཇིག་བྱེད་དངོས་ཡིན་
從德格大寺的堪布桑丹洛卓²⁶，據說其為大威德金剛化身，

བེར་བའི་དེའི་མདུན་ནས་འཇིག་བྱེད་དབང་སོགས་གསན་པ་དང། སར་
於其尊前，受大威德金剛灌等等，並回報

ལ་རིག་གནས་སློར་ལུལ་སྟེ་ལྷ་བརྒྱུད་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་དེར་ཡོད་གྱི་
以教授五明學處，共待了8個月，教授當地

དགོན་སྤེལ་མང་པོའི་མཁན་པོ་དང། དགོ་འདུན་མང་པོ་ལ་རིག་གནས་
許多寺廟之堪布、

འབྲིད་དགོས་ལྷན་དོར། རིག་གནས་སློར་གསུངས་ཏེ་ལྷ་ཤས་བཞུགས་
僧眾。在教授五明學處

སྐབས་དེར་ཞལ་སློབ་མཁས་མང་གིས་ཞལ་གསུངས་བེན་ཐོ་བཀོད་པ་
數月之時，昆努仁波切將在當地向諸多上師學習時，所受的上師教言筆記，

སྟོགས་བསྐྱེགས་དག་ཡིག་ངག་སྟོན་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ཞེས་པ་དེ་
彙編纂輯成《正字語燈解辭晰》，

མངོན། མཁན་པོ་དབོན་སྟོན་མཁྱིལ་རབ་ནས་དུགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་ཚུལ་
從堪布翁圖鑒洛，學習《達波之解脫莊嚴寶論》，

26 桑丹洛卓 (1868-1931)，德格大寺住持。

གསན། ཕར་ལ་རིག་གནས་སྐོར་ལུལ། དགའ་སྟོན་ངག་དབང་ལེགས་པ་
回報以教授五明學處。又從嘉敦阿旺雷巴²⁷，

ལས་ལམ་འབྲས་སོགས་གྱི་མན་ངག་གསན། སྐར་ཡང་གཏུ་རི་བློད་དུ་
學習《道果》等等之法門。之後又回到嘎烏閉關處

ཕེབས་སྐབས་རྒྱ་དམག་གིས་བོད་འབྲི་ཚུའི་ཕར་ཁར་བཅན་འཇུག་གིས་
時，漢人軍隊已入侵西藏長江對岸，

བོད་ས་རྒྱ་ཆེན་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་སྐབས་ཡིན་འདུག་པ་སྤྱི་ལོ་༡༩༣༢ནང་
強佔廣大土地，時年約公元 1932 年

ཡིན་ཚོད། དེ་ནས་ཁང་དམར་རི་བློད་དུ་ཟླ་ཤས་བཞུགས་ནས་ལོ་གསུམ་
左右²⁸。之後，到康麻閉關處，待上數月，教導該處做三年閉關期

བཞུགས་པའི་མཚམས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་བདུན་དང། ཡེ་ཤེས་སླ་མ་
的修行者們《龍欽七藏》，

བཅས་འབྲིད་པར་མངོན། དཔལ་འབྱོར་དགོན་དུ་ཟླ་ཤས་བཞུགས་ནས་
《無上智》。在培究寺待數月，之後前往探視

ཁམས་པ་སྐར་གྱི་དཔེ་མངོན་ལ་གཟིགས་པར་ཕེབས་རུང་དཔེ་མངོན་
康巴噶圖書館，為圖書館的

མི་སྟོན་འདུག་ཀྱང་ཁོང་རྣམས་ལ་རིག་གནས་བསྐོར་རུང་བཤད་བཤད་
人稍微解說五明學處相關知識，

ནས་ཆབ་མདོ་ལ་ཕེབས་པས་གཞུང་གི་སྐུ་དྲག་མང་པོ་ལ་ལོ་གཅིག་ཅུ་མ་
然後前往昌都，教導許多政府的貴族官員，達 1 年之久，

27 阿旺雷巴 (1864-1941)，薩迦派。

28 即維基百科的「康藏邊界糾紛」，或國際稱「中藏戰爭」，由軍閥馬步芳與川軍閥劉文輝與藏軍發生的康藏邊界軍事衝突，從 1912 始，至 1933 結束，共三次衝突。

རིག་གནས་ཁག་བཤད་དེ་བཞུགས། དགྲུང་གྲངས་བཞི་བཅུ་པར་དབྱུས་
教導五明學處。年至 40 歲時，他回到

ཕྱོགས་སུ་ལོག་ཕེབས་སྐབས་དེར་འབྲི་གུང་གུབ་ཆེན་ཨ་མགོན་རིན་པོ་
衛藏，在那裡，謁見直貢噶舉大成就者安貢仁波切，

ཆེ་མཇལ་བས་ཤངས་ལ་སྐྱག་མཇུག་གཏད་ནས་ཤར་ཤར་ཤར་གསུང་
安貢仁波切以手指對其鼻說升升升，

ནས་ངོ་སློང་མཛད་གསུང། དེ་ནི་བྱི་རི་སེང་ཏས་པར་འབྱུང་གནས་ལ།
藉以指示心性。這件事就如同師利星哈對蓮花生大士說

གང་ཤར་མ་ཞིན་གང་ཤར་མ་ཞིན་གིག མ་ཤར་མ་ཤར་ཤར་ཤར་ཤར་མ་
「任何升起，不耽著，任何升起，莫耽著！莫升，莫升，升，升，升，

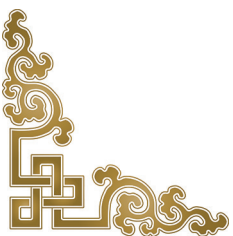
ཤར། གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་སློང་མཛད་འདུག ལྟ་སར་སྐྱབ་རྩིས་ཁང་དུ་
莫升」類似這樣指示。待在拉薩藥算院

སྐྱ་སོགས་བྲིད་ནས་བཞུགས་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་རྩ་སླེང་ནས་སྐྱ་བྲིད་ལུ་མི་
(門孜康) 時，教導聲明學等等的時候，攝政熱振，對任何來學

རི་ཡོད་ལ་ལྟོ་སོགས་ལེགས་འདུལ་གནང་རུང་གདན་ས་ཁག་ནས་ཕེབས་
聲明學的人，提供食物與費用，然而從各大寺去從學的

མཁན་གཅིག་གུང་མེད་འདུག དེ་སྐོར་ཞིག་ལ་མི་རྟག་པའི་གཏམ་སློག་གི་
人，一個也沒有。約此同時，昆努仁波切纂寫一部

སྐྱོས་གར་ཞེས་པ་དེ་བཅུམས་པར་མཛད་པ་དང། བོད་ནས་སྐྱ་པ་ཉི་པ་
《無常之譚，閃電之舞》。在西藏來學巴膩尼 (Panini)

བསྐྱབ་མཁན་སྐ་ལུ་ལ་དུ་འབྱུངས་པ་བདེ་གཞུང་སྐུ་ལ་སྐྱ་གཅིག་པུ་ལས་
文法的人，除了噶域來的提中祖古一

མ་བྱུང་འདུག པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་ཡིག་ཀ་ལུས་སུམ་རྟགས་སྐྱོར་
人外，沒有其他人。班禪仁波切的秘書噶類²⁹，

ལ་དགག་པ་བྱུང་བར་དེ་ལ་ལན་ཞིག་བརྩམས་གནང་ཡང། དེ་དག་དོན་
駁斥昆努仁波切的文法書，昆努仁波切寫了回信，

དུ་མི་འགྱུར་བ་དོན་མེད་འཇིག་རྟེན་ཚོད་གཞིར་འགྱུར་ཉེན་ལ་བརྟེན་
但又考慮這些事無實義，反變成世間無意義的諍辯，

དེ་ཡང་མེ་ལ་བསྐྱོགས་པར་མཛད་འདུག རོ་རྗེའི་བྲག་གི་དུང་ཡིག་དགེ་
更是有害，就把信燒了。多吉札寺之

སྐྱོང་ཚོས་བཟང་ཞེས་པ་དུང་ཡིག་ཀ་ལུའི་སྐྱོབ་བྱ་ཡིན་པ་སྐྱུག་གིས་སྐྱོན་
秘書比丘法善，是秘書噶類之學生，

སུམ་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་མཚོ་པརྐར་བཞུགས་འདུག་པ་ལུ་རུ་
曾著作《修辭文法三麗》一書。他曾待在蓮花海

རིན་པོ་ཆེས་མཚོ་པརྐར་བཀའ་བྲིད་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་སུམ་རྟགས་
，昆努仁波切在蓮花海教導時，他

སྐྱོར་བཀའ་འདྲི་ལྷུ་གི་འདུག། །དེ་རྗེས་ངས་དགེ་སྐྱོང་ཚོས་བཟང་ལ་སུམ་
曾求問文法相關問題。事後我問比丘

29 依劉國威博士的論文《昆努仁波切生平之研究》，九世班禪的秘書，出身噶類寺的僧人貝瑪多傑(དཀར་ལེབས་དུང་ཡིག་པརྐ་རོ་རྗེ)(1858-?)針對此書寫過一本《噶類文法難處釋དཀར་ལེབས་སུམ་རྟགས་དཀའ་འགྲེལ》, 對昆努仁波切提出嚴厲批評，主要觀點認為他不是藏人，只是位邊境農人(རོང་པ་)，所以對藏文不可能清楚理解。劉博士於註解處說明，由於貝瑪多傑著作已於1971、1989在分別印度與西藏再版公諸於世，依現有資料內容看來，貝瑪多傑不僅不懂藏文文法所立基的梵文文法背景，更有許多是出自教派差異的偏見批評。

རྟགས་ཁྱིམ་གྱི་མཁན་རྒྱུ་ཡིག་ཀ་ལུ་མཁས་གྱི་འདུག་གམ་ཁུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་
法善，文法上，您的老師秘書噶類較佳，

མཁས་གྱི་འདུག་ལུས་པར། ངས་ཀ་ལུས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་བསམ་གྱི་ཡིད་
還是昆努仁波切較佳？我以為他會說是噶類也，

ཀྱང་ཀ་ལུས་སྐྱ་མ་མཁུན་འདུག། །དངོས་གནས་ཁུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་
而他說：「噶類聲明學未通達，事實上是昆努

དེ་རེད་བཞག། །ཡིན་ན་ཡང་ཀ་ལུ་པན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་ཡིག་ཡིན་
仁波切的教導較佳。但是，噶類是班禪仁波切

སྟབས་རུང་ཟད་ཅམ་ལ་སྐད་ཆ་མང་པོར་སོང་བ་རེད་ཅེས་གསུང་གི་
之秘書，因此表達意見較多。」

འདུག། །དེང་སང་རྒྱུ་ཡིག་ཀ་ལུས་བཅུ་མས་པ་དེ་དག་བོད་ནས་པར་
這樣說的。最近秘書噶類所寫的一些文書

བསྟན་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཁས་པ་ཁུ་རུ་སྐྱ་མ་བསྟན་འཛིན་
在西藏出版，《駁斥衛、藏、康、三地之賢者昆努喇嘛闡津捷幢集錄》

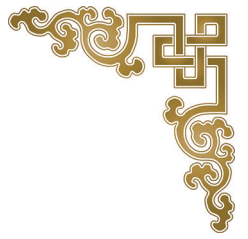
རྒྱལ་མཚན་ལ་དགག་པ་ཤིག་གི་ཐུམ་བུ་ཟེར་བའི་དེབ་ཐོན་པ་དེ་ཡིན་
有這樣書名的

འདུག། །༡༩༣༨དགུང་གྲངས་༤༣ལ་ཕེབས་པར་རྒྱ་གར་འཕགས་ལུལ་རུ་
一本書出版。1938年，年歲43，前往印度聖域，

བྱོན་ནས་ཀ་ཏར་པརྟེ་ཏ་ཏ་རི་པ་ལས་འཆི་མེད་མངོན་གསན་ནས་ཟིན་
從加爾各答的班智達 Haripa，學習《無死寶藏》，

བྱིས་གྱིས་དེབ་ཀྱང་བཅུ་མས་པར་མངོན་དོ།
並依所記之筆記，寫了一本書。吾讚曰：

དམ་པ་དུ་མ་སྒོ་གསུམ་གྲུས་པས་བསྟེན།

「以身口意三門依止許多聖賢，

སྒྲ་ཚད་ལ་སོགས་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཆེ།

聲明、因明等學問如海洋深，

ཤིང་ཉ་ཆེ་བརྒྱད་གདམས་བརྒྱད་བདུད་ཅི་རྒྱན།

八大派教導精華甘露涓流，

ནམ་དཔྱིད་སྟོ་བ་བཟང་པོ་ལེགས་པར་བསྐྱེལ།

善集分別智的腹居，

གངས་ཅན་རི་བོའི་ཁྲོད་དུ་གནས་བཅས་ཏེ།

居於雪山之間的地方，

རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷན་སྟོབས་རྒྱས།

圓滿的宏揚聖教之力與體，

ལྷང་རྟོགས་གཡུ་རལ་བརྗིད་པ་མིའི་སེང་ག།

教、證如玉鬃熠熠的人中獅，

བསྟན་འགོ་དོན་ལ་བཅོམ་པ་བྱོད་མིན་སྟེ།

勤行佛法與衆生的利益，非汝其誰？

དེ་ནས་པ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་ཞང་པོ་བཅས་གཤེགས་ནས་

然後，回到自己的家鄉，時爹娘舅父皆逝，

མིང་པ་དང། གཉེན་འབྲེལ་ཡུལ་མི་སྟོས་བཅས་ངོ་འཕྲད་ཁྱུག་ཅམ་

他與親戚及當地人短暫會晤，隨即

ཕེབས་ནས་མ་ར་ཏ་སིར་དབེན་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྟེན་པར་བྱགས་བཞེད་

離開前往瓦拉那西的僻靜處，下定決心，孑然獨修，

ཡོད་འདུག་ཀྱང་སྤྱན་མཆེད་དང་ཡུལ་མིས་ཟུ་ཚུག་གིས་ལྷུས་ངོར་མི་
然而在朋友鄉親堅求之下，敬報以教導講說無常、

ཉག་པ་དང། རྒྱ་ལབས་སོགས་ཀྱི་བྲིད་དང། རྒྱབས་འགོ་དང། རྒྱུད་འཇུག་
因果、皈依、入菩薩行、

བཤད་བྲིད་མཛད་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས་སྐབས་དེར། ཡུལ་མིའི་སྐྱུ་
待了數年。那時，為了讓當地居民的歌謠

གཞས་ཚོས་མཐུན་ཆེད་དུ་ཀ་བཤད་བྱང་བའི་སྐྱུ་ལེན་ཞེས་པ་དེ་དང།
順合於佛法，專門寫了《嵌字詩蜜蜂之歌》，以及

སྐྱ་དབྱངས་ལྷ་མོ་ལ་བསྟོད་པ་དོན་གཉིས་སྟེ་མ་ཞེས་པ་བཅུ་པར་
《讚妙音天女二義穗》歌曲。然後

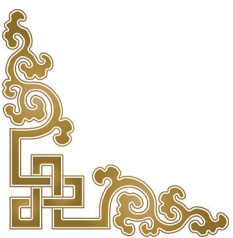
མཛད། དེ་ནས་ཀ་ལེན་སྐྱང་དང། ལྷ་ར་ཏ་སིར་ཕེབས་ནས་ཉ་ལམ་མི་
前往卡林邦及瓦拉那西，差不多 15 年時間，

ལོ་བཅོ་ལྔ་ཅམ་དབེན་པར་ཁོ་ནར་བཞུགས་ཏེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་
於僻靜地點獨修，置心清淨，實修

པར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཉམས་ལེན་སྟིང་པོར་མཛད། ལོ་
菩提心寶心要。一年中，每天

གཅིག་ཉིན་རེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ལྷ་ལོ་ཀ་རེ་བཀའ་བཅོམས་
做一首菩提心之讚頌偈。他的

མཛད་པར་ཁོང་གི་ཞལ་སྟོན་དག་བཤེས་ཞིག་གིས་གསན་པར་འདི་
一位格西弟子聽到此事後，要求想將其

པར་འདེབས་ལྷན་འགྲིགས་བསམ་ལུས་པས། རིས་མེད་ཚོས་སྒྲིག་བྱས་
出版，但不知適宜否，昆努仁波切說：「若作為無分別法施則可。」

ན་འགྲིགས་གསུངས་པས་ལྷ་ར་ཏ་སི་མཁན་པོ་མགོ་སེར་ནས་ཚོས་སྒྲིག་
因此瓦拉那西的一位郭西堪布，法施後

དཔར་བསྐྱབ་བྱས་སྐད། ངས་དོ་རྗེ་གདན་ནས་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཁུ་བུ་
將其出版³⁰。我在金剛座（菩提迦耶）謁見昆努仁波切闡津捷幢

བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཇུག་སྐབས་བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྟོན་དེ་འབྲིང་
時，正好值遇他在教授菩提心讚，

གནང་བ་དང་ཁེལ་འདུག། །སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། །ཁོ་བོ་ལྷ་
那時仁波切說：「我待在瓦拉那西

ར་ཏ་སིར་སྟོན་སྐབས་ཉིན་དེབ་ནང་ལ་མི་སུ་དང་འབྲུང་སོགས་བྲིས་
時，日記內不需記載與誰見面等等，

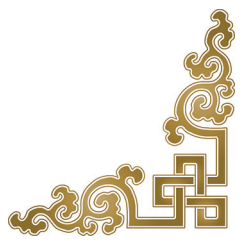
ན་དགོས་པ་མི་འདུག། །དེ་ལས་ཉིན་རེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་བསྟོན་བྲིས་
而是要每天寫關於菩提心的、思考

ན་ཕན་པ་ཆེ་བསམ་ནས་བྲིས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་འཕྲོས་སུ་ཐོས། །ལྷི་
寫有大裨益的。」這是我額外聽聞到的事。公元1965年，

ལོ་༡༩༦༥ལོར་ལོ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་མཚན་གཟུ་བཞི་པ་ཆེན་
高貴天人導引尊勝第十四世達賴喇嘛之

པོའི་སྐུའི་གཅེན་མོ་ཆེ་རིང་སྟོལ་མ་གཤེགས་པའི་དགེ་རྩལ་པར་བསྐྱབ་
姊，策令卓瑪過世，為其善根，而出版之

30 本書於1966年初版。

གནང་འདུག་པའི་དཔེ་བསྟན་ཆེ་བརྗོད་ལ།

書中讚揚道：

འཕགས་ལོར་བདུན་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང། སྤྲུལ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་

「具足七聖財，而且密持戒行

པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ཡུལ་རྒྱ་གར་རུབ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱང་བ་

之摩訶薩，印度西方地區

བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གཞོན་རུའི་དུས་ནས་ཡུལ་

出生，闡津捷幢仁波切尊者，從年輕時，

གངས་ཅན་ཞིང་གི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་

於雪域之無類（利美）許多善巧成就者之蓮足下，長期

བསྟོན་དེ་ལྟར་མོང་དང། ལྟར་མོང་མིན་པའི་རིགས་པའི་གནས་མཐའ་

依止，對於共與不共之五明學處領域，

དག་ལ་ཐོས་བསམ་གཏིང་ཟབ་མཛད། ལྷག་པར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་

仔細學習研究。特別是對於大菩薩寂天

ལྟའི་གཞུང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འདུག་པར་ཐོས་བསམ་

之書《入菩薩行》的聞思

སྐྱེམ་པ་སྟོགས་ཆར་མ་ལྷུངས་པ་མཛད་དེ་སྤྲུལ་བཅས་རྒྱལ་བའི་གཞུང་

修，不落偏頗的實踐。對那佛與佛子的大

ལམ། བདག་བས་གཞན་གཅིས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་རིན་པོ་ཆེར་སྟུགས་

道－愛他人勝於愛己之菩提心妙寶，於心願中

འདུན་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བས་དེ་ཉིད་སྟུགས་དམ་གྱི་སྣོད་པོར་མཛད་

不斷地增長。將其作為自己誓願之精髓

པའི་དབང་གིས་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་
之影響下，未完成心願之前，每日恭纂一到二首菩提心讚

བསྟོན་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་བྱང་ལྷགས་བཙོམས་མཛད་པའི་བསྟན་བཙོས་རིན་
之詩偈，而成書

ཆེན་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད། ད་ལམ་དང་ལྡན་ལུན་ཚོགས་བཀྲ་ཤིས་
《大寶炬》即是。最近，具信彭措札西為了

ནས་ངོས་ཀྱི་གཅེན་མོ་ཚེ་རིང་སྒྲོལ་མའི་དགེ་འཇུག་ཆེད་པར་འདེབས་
我姊策令卓瑪之投生善趣，而將之出版以種

བྱས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་འདི་དག་སྦྱིར་རུ་ལ་མཚོན་ནད་ལྷག་གི་བསྐལ་
善根。一般來說，核彈、疾病、飢荒之孽劫

ངན་འདི་འདྲའི་རུས་སུ་ཀུན་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་ཞི་བསེལ་བདུད་ཚིའི་
，這樣的時候，願此書對於所有衆生，是有益的平靜清涼的

གཏིར་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་བཅུར་རྒྱས་པ་
甘露大寶藏，佛陀之聖教妙寶能遍揚

དང། སྒོས་སུ་སྟེགས་ལྡེའི་རང་མདངས་ཀུན་ནས་དར་བའི་ངང་ཚུལ་ངན་
十方。特別是，五濁惡世自顯到處流布之

གཡོ་བསྐྱུ་བྱིད་གཞོན་འཚའི་བསམ་སྦྱོར་རང་གཞན་འདི་སྦྱི་གཉིས་སུང་
情形：狡詐，欺騙，災難之思想行為，自己與他人之此世與來生

གི་ལས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་འདི་དག་རིམ་གྱིས་ཞི་ནས། བྱམས་སྦྱིང་
二者之甚劣等之業，漸次平息，兼

རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱི་
愛慈憫菩提心之妙寶，於自他一切衆生之心續中

བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཆེད་དུ་བསྐྱོ་སྐྱོན་མཚམས་སྐྱུར་བགྱིས་ཤིང། སྐྱར་
生起之因，惟願祝禱之。並為此合掌迴向，

བརྟན་བཅོས་འདིར་རང་བདེ་ཁི་གྲགས་གྱི་བསམ་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་
今後，對於此書，有不自求安樂名利之愆，

བར་ཐོས་བསམ་སྐྱོམ་པ་མཛད་མཁན་སེར་སྐྱ་ཀུན་ནས་ཚང་ལ་མ་ལོར་
而聞思修之全體僧俗，

བའི་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཉག་སྤེལ་གསོ་དཀའ་
將無誤之佛陀之無垢的，能撫慰卑懦者

བའི་ཚུལ་འདི་ཐུགས་ལ་བཅངས་ཏེ་གོང་དོན་ཐུགས་སྐྱོན་རེ་དང། རྒྱན་
的聖教，心持意念，發願，

དུ་ཡང་བཟང་པོ་སྐྱོད་པའི་སྐྱོན་ལམ་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་མ་སོང་བར་ཉལ་
持續與善行之心願不相違，

སྐྱོད་ནམ་དག་སྤྱི་ནང་གཉིས་གཙང་ཉག་སྤེལ་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཅིང་མཛད་
見地與行持清淨，內外恆能純淨，這樣

གལ་ཆེ་ཞེས་ཐལ་མོ་སྐྱུར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས། རྒྱལ་བས་
做很重要，我合掌來祈請是矣。

བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་གནས་ས་ར་ན་ཐའི་བོད་དགོན་
佛轉四諦法輪之聖地鹿野苑之

བཤད་སྐབ་འདོད་འབྱིལ་དུ། ཤཱུའི་དགོ་སྐྱོང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས།
西藏謝竹多企寺，釋迦比丘單津嘉措，

བོད་ཤིང་རྒྱལ་ལྷ་ཀྱའོས་འབྲི་ལོ་ཀཾཾལྷ་ཀྱའོས་ཀྱལ་བྱིས་ཞེས་དང།
藏曆木蛇年 11 月 9 日 公元 1966 年 1 月 1 日誌

ཡང་རྟ་ས་རིགས་སློབ་ལྷག་བརྟེན་ཚོགས་ཚུང་ནས་བསྐྱུན་དེབ་བོད་
以上。又從達蘭莎拉之文化與教育拉桑則巴雜誌社出版品，

གངས་ཅན་གྱི་བྱང་ལོ་ནས་གསལ་བ་བཞིན་ལོག་ས་ཐམས་ཅད་
《西藏雪域之奇寶》中，清楚的記載：「高貴全知

མཁྱིམ་པའི་ཞལ་ནས། ངས་ཁུ་བྱ་སླ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་ནས་བྲིད་
之達賴喇嘛自述，吾於昆努喇嘛仁波切之尊前求教

ལྟང་ལྟ་སྐབས། འདི་ལྟར་ལྟ་རྒྱ་བྱུང། བང་གི་དག་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་
時，如此問：「佛教之煩惱賊之

སེམས་ལ་འཐབ་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཞིག་མ་རེད་དམ། འོན་ཀྱང་
心，要擊敗它甚為困難對否？但是

སྤྱོད་འཇུག་བང་ཉོན་མོངས་ཉམ་ཚུང་ཚུང་ཡིན་པའི་ཚོག་གཅིག་ཡོད།
《入行論》中又有「煩惱力微」之一詞。因此

དེར་བརྟེན་ཉོན་མོངས་ཉམ་ཚུང་མིན་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་
煩惱力非小，力甚大是也？」如此問。

ལྷན་པར། རིན་པོ་ཆེས། ཉོན་མོངས་མེད་པ་བཟོ་བར་རྩལ་ཤུན་མཚོན་
仁波切答：「不製造煩惱，就不需核彈。」

ཆ་དགོས་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང། འདིའི་གོ་དོན་ནི་ཉོན་མོངས་
這樣回答。這話含意呢，是說摧伏了煩惱，

བཙོམ་པ་ལ་གོ་མཚོན་དང་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་མཚོན་ཆ་དེ་དག་དགོས་
防禦及天價的攻擊武器就不需要了。

གྱི་མེད། ལྷིང་སློབས་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་
若心力堅定，生智慧，就可以了。

ཚོག་པ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཚོས་
證悟到心之本性，與煩惱之本性，法之本

ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་
性，則證悟之那些功德就成為自己的

གི་ཆ་ཤས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཚོས་ཡིན་
一部分。智慧呢，是自己的差別法，

པས། རྩོགས་གཅིག་ནས་ལམ་འདི་ལས་སླ་བོ་དང་ཁེ་བོ་ཡིན། རྩི་ཡི་གོ་
所以走這個路子，較容易較便宜。身外的種種武器

མཚོན་རྒྱམས་ཐོབ་པ་ལ་འགྲོ་སོང་ས་ཡ་དང་རུང་ལྷུང་མང་པོའི་བདག་
非花掉出錢者上百萬上億，

པོ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་གོ་མཚོན་དེ་དག་ཉོ་མི་ཐུབ། ཞེས་གསལ་བ་དང།
買不到這些武器。清楚的解釋了。

མང་ཆེ་བར་ལྷ་ར་ཏ་སིའི་གནས་མཐུན་དུ་བཞུགས་པར་འདུ་འཛི་བྲེལ་
昆努仁波切大部分時間是待在聖地瓦拉那西之前，面對那些繁忙放逸

གཡེང་རྒྱུན་པས་དེ་ལ་བག་ཚོན་མཛད་ནས་གསལ་ལྡན་གྲོང་འབྲིར་གྱི་
緣，自我警惕。在此光明城市³¹邊，

བྱུར་དུ། ལག་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་གསེབ་དེར་ཉིན་དུའི་དགོན་རྫིང་ཞིག་
有個叫 Laksa 的村莊，那裡有一個印度教寺廟³²，

31 瓦拉那西城，古名迦尸 (Kashi)，光明的意思。

32 依劉博士資料，此寺名為Tekra Math。同時昆努仁波切也在此時遇到當代西藏歷史文化有
重大影響的奇人根敦喬佩(དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ། 1903-1951)。

ཡོད་པའི་དེའི་དགོན་བདག་ཇོ་བོ་གརྒྱ་གི་རེ་བྱ་བ་སྣ་མ་སྣ་རིག་པའི་
寺主久沃岡吉里，是早先學梵文聲明的同班同學，

སློབ་གྲོགས་ཡིན་སྟབས་དགོན་པ་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཁང་མིག་གཅིག་རང་ཡོད་
所以將寺廟樓頂之一間單人房讓給仁波切

པ་དེར་བཞུགས་པར་མཛད། རྗེས་སུ་སྤྱི་ལུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་བཞུགས་
住。以後，大家明白昆努仁波切待在

པ་གསལ་རྟོགས་བྱུང་ནས་ལྷ་ར་ཏ་སིའི་ལེགས་སྤྱད་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྲ་
該處，則瓦拉那西梵語大學，為

ཆེ་མོ་ནས་རབ་འབྱམས་གཞུང་ལུགས་སྣ་བའི་སྤྱི་མཚོག་ལྟ་བུར་གཟེངས་
表彰其廣博理論與學識的優秀表現，

བསྟོད་གྲིས་ཚུལ་དུ་མཁས་དབང་དགེ་ལྡན་ཆེན་མོའི་གོ་གནས་སྤུལ་གྱིང།
授予權威教授頭銜，並提供薪俸

གསོལ་ཕོག་སོགས་མ་བཞིས་པ་དབེན་པ་ཁོ་ན་བྱུགས་གཞོལ་བར་མཛད་
等等，仁波切不肯受之，仍於僻靜處收心獨處。之後，

དོ། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོར་གོང་ས་ཉལ་བས་མགོན་ཆུལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
依公寶高貴怙主佛王全知全視、偉大的達賴喇嘛

གཟིགས་ཆེན་པོས་བཀའ་དགོངས་བཞིན་མ་སྤུ་རིར་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྲ་
之誥旨，於 Mussouri³³ 高等學院，為四大派

ཚོས་རྒྱ་ད་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་མཁས་པ་ལྟ་བུ་སྟོར་ལ་རིག་གནས་སྟོར་ཆ་
之學者 50 人左右，講授五明學處相關學問，全部教導，以及

33 又名 Mussoori，是個英殖民時的山中避暑地，位於印度北阿坎德邦喜馬拉雅山脈山腳下。位於該州首府德拉敦 (Dehradun) 以北 35 公里山區。

ཚང་དང། བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་སྐོར་སྐོབ་བྲིད་མཛད་ནས་ཟླ་བ་
教導《殊勝讚》，共待了6個月³⁴。

དུག་ཅམ་བཞུགས། སྐབས་དེར་མཁས་པ་ཁག་གིས་ཟིན་བྲིས་གནང་བའི་
那時一些學者將筆記整理，出版《殊勝讚之本頌與註解》³⁵，

བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་ཚ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་འཇུག་བྱང་དུ།
於序言寫道：

རྒྱ་གར་ལུབ་སྟོགས་ཁུ་ལུར་སྐྱ་བལྟམས་པ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་
「印度西方昆努，誕生學問與成就兼具之

ལྷུག་ཆེན་པོ་སླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་མ་སྐྱ་
大自在喇嘛闡津捷幢仁波切至尊，對 Mussourie

རིར་གཙུག་ལག་སྐོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་འཕགས་ལུལ་གྱི་སྐོབ་དཔོན་ཐོ་
大學教授們，歡喜賜予教導故鄉之

བཙུན་གྲུབ་རྗེས་མཛད་པའི་བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་བཤད་བྲིད་
大師頭尊竹節所著《殊勝讚》

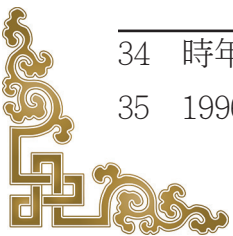
དགྲེས་བཞིན་དུ་བསྐྱེལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཚ་འགྲེལ་སྐྱག་མ་འདི་
時，筆記本注合集，

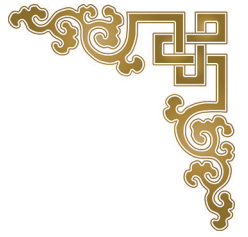
བཞིན་ཚོས་དོན་ལྟན་ཁང་ནས་འགྲོ་གྲོན་བསྐྱེལ་ཏེ་ད་ས་དྲིལ་བསྐྱགས་
由宗教事務理事會負責行銷費用，達薩宣傳

སྐར་ཁང་ནས་པར་བསྐྱབ་ལུས་པའི་ཞེས་དང།
出版社出版。」並且，

34 時年 1965。

35 1996 年於印度初版，也是西藏佛教第一本對《殊勝讚》的註釋，影響甚廣。

དཔེ་བསྟན་གསལ་བཤད་ནང།

出版說明內寫道：

རིགས་གནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་པ་དག་ལ་གསན་གོམ་མཐར་སོན་

「五明學問共與不共，聞修究竟

ཅིང། ཚོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོའི་ཉིང་ཁུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐུགས་

成就，而且，於修行法門如海廣，其精華菩提心寶，

འབྱོར་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁུ་སྲ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོན་རིན་པོ་

心慮純熟大士昆努喇嘛闡津捷幢

ཆེ་མཚོག་གནས་མ་སུ་རིར་གཙུག་ལག་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་འཕགས་

仁波切，向勝地 Mussourie 大學教授們，

ཡུལ་སློབ་དཔོན་ཐོ་བཅུན་གྱུབ་རྗེས་མཛད་པའི་བྱང་པར་འཕགས་

教授聖域印度大師頭尊竹節所著之《殊勝讚》³⁶，

བསྟོད་ཀྱི་བཤད་བྲིད་ཚིག་དོན་གནད་དུ་འདྲིལ་ལ་གོ་བདེ་བ་དགུས་

詞意扼要易懂，

བཞིན་བསྟུལ་སྐབས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་ཚུ་འགྲེལ་སྐྱག་མ་འདིའི་ཚིག་དོན་ལ་

喜賜教導之時的筆記本注合集，其詞義

གོ་བ་ཆགས་ན་ཕྱི་ནང་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་མཚོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་

若能懂，則對內道外道之導師及其教法的高下之

ཤེས་ཤིང། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་སྤང་དོར་སྟོན་པའི་ཚད་མའི་

差異都能明白，而且也能明瞭，唯導師佛陀是教導取捨之無欺的

36 頭尊竹節 Udbhata Siddhasvamin

སྐྱེས་བུ་བསྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་བ་དང།

最佳人選是矣。吸收理解此教導，

དེས་བསྟན་པའི་ལུང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་དང། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་

此闡述教與證的聖教，認知依此聖教

པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་པ་ངོས་འཛིན་གྱིས་བསྟན་པའི་འཇུག་

而成就之清淨僧團眾，是聖教

སྒོ་སྐྱབས་འགོའི་རྐང་ཚུགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་

入門皈依的基礎等等。下文讀後即能知道為何要這樣說的

མར་གཟིགས་ཏེ། གཙུག་ལག་སློབ་དཔོན་རྣམས་གྱིས་བསྐྱེལ་མ་མཛད་

原因。大學教授們以鼓舞之心情來出版，

པ་བཞིན་བོད་གཞུང་ཚོས་དོན་ལྟན་ཁང་ནས་འགོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་བྱིལ་

中央宗教事務理事會提供行銷費用，

བསྐྱབས་པར་ཁང་དུ་གྲངས་༥༠༠ཐམ་པ་པར་བསྐྱབ་ལུས་པའོ། ཞེས་

宣傳出版社出版 500 本。」以上

གསལ་བ་དང།

清楚的寫。

དེ་རྗེས་ལྷ་ར་ཏ་སི་དང་རྫོ་རྗེ་གདན་སོགས་རྒྱ་བོད་འབྲས་འབྲུག་བལ་

之後，於瓦拉那西及金剛座（菩提迦耶）等地，教導印度人、西藏人、錫金人、不丹人、尼泊

པོ་ཁུ་ལུ་ག་ཤ་ལ་དུགས་སོགས་དང། བོད་རྒྱ་མིས་དབང་བསྐྱུར་དུས་

爾人、昆努人、噶夏人、拉達克人等等，又當時是西藏被漢人統治

ཚོད་ཉག་སྤའི་སྐབས་དེར་ཚོས་ལུ་བ་མང་ཆེ་བ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་

危困時期，大部分求法者為西藏難民僧俗

聖地蓮花湖，古時湖中央位置，為蓮花生大士顯火不能焚神通之地，近年臨湖山腰上已樹立起巨大蓮師塑像。據當地人說，湖本身早年前會極慢速的渦旋。

མེས་སྐུ་གན་གཞོན་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་དོན་གཉེར་བཞིན་གསུངས་ཚོས་
老少衆，任誰來求法，皆如其所求

འཆད་མེད་གནང་ནས་མང་ཆེ་བ་དོ་རྗེ་གདན་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་
而持續給予說法，而大部分是待在菩提迦耶(金剛座)。1973年水牛年

སྲིད་ལྗེ་འཕམ་འབྲས་སྤྲོད་ལྟ་ལྟམ་གྱི་གདན་ལྟས་ལྟར་བཞུགས་གནས་
3月，依錫金皇太后之延請，待在達極

སྟག་རྩེར་ལྗེ་ཙམ་བཞུགས་ནས་འབྲས་སྤྲོད་ལྟམ་སྲས་སོགས་ལ་ཚོས་
約4個月，藉而教導錫金皇太后母子等等。

བྱིད་དང་ཀ་སྲིད་བར་ཚིག་གོ་འཕྲི་དང། དོར་སྤྲིད་སོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་
又前往卡林邦的巴黎克特，以及大吉嶺等等，滿足信衆

འདུལ་བྱའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐོང་ནས་ཚོས་འཆད་སྤེལ་རྒྱན་ཆད་མེད་
的希望，而圓滿的為之說法，不間斷的發揚聖教。

པར་མཛད། དེ་རྗེས་རྫོ་རྗེ་གདན་དུ་མང་ཆེ་བ་བཞུགས་ནས་རིས་སུ་མ་
之後，大部分時間待在菩提迦耶(金剛座)，為不分教派之僧

ཆད་པའི་སེར་སྐྱ་མཚོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུད་ཚོད་དང་འཚམས་
俗貴賤，全部依其心量與任何

པའི་གང་ལ་ཅི་དགོས་འཆད་སྤེལ་གནང། རྒྱན་དུ་ཐ་མལ་ལུང་གཏམ་
法的需求，為之說法。對平時間聊，從來就不為。

ཡི་ནས་མི་གནང་བ་མཉམ་བཞག་ཁོ་ནར་བཞུགས། མཚན་མོ་ཕལ་
入定獨處，夜間則大致以不倒單而住

ཆེར་ཅོག་སྤར་བཞུགས་པ་སོགས་ཉིན་མཚན་ཉམས་ལེན་ལ་གཡེལ་བ་
等等，日夜實修不放逸。信眾

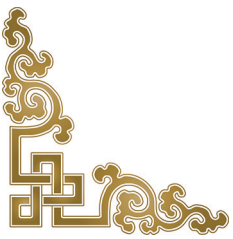
མེད་པར་མཆིས། དད་རྗེས་སོགས་བྱུང་བ་རྣམས་བཞུགས་ལུལ་དེ་གའི་
供養等等諸物，皆留置於該寺中，纖毫不取，

དགོན་པར་སྤོང་དག་གནང་ཞིང་ཟས་གོས་ངན་ངོམ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་
而且飲食臥具簡陋夠

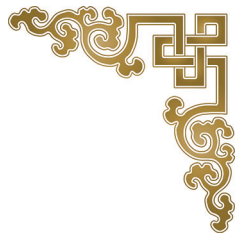
པར་མཛད་དེ།
用即可。對此

སྐྱོན་རས་གཟིགས་གྱིས།
觀世音菩薩說：

མཁས་རྣམས་ཡོན་ཏན་ལ་གུས་གྱི།
「學者對學問起恭敬，

སངས་རྒྱལ་དབང་ལྷན་སོགས་ལ་མིན།

而不對佛陀等等起恭敬。

ཡོན་ཏན་མེད་ལ་གང་གུས་པ།

為何對無功德者起恭敬？

དེ་སྐྱོན་མི་དགའི་ལས་ལས་སྐྱེས།

這種愚昧是從非善之所業生。

ཞེས་གསུང་བས་དམ་པའི་ཚོས་ནས་གསུང་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོག་མངའ་

如誦。昆努仁波切，即是這樣一位依正法而說法之具功德

སྐྱེས་མཚོག་འདི་ཉིད་༡༩༧༥མེ་འབྲུག་ལོར་བོད་ལྗོངས་འཕེལ་གནས་

最上士夫。1976年火龍年，藏曆1月3日，前往聖

མཚོག་མཚོ་བསྐྱར་ཐེབས། བོད་ལྗོངས་འཕེལ་འབྲི་གྲུང་གཏིར་སྐྱོམ་སྐྱབ་

地蓮花海，藏曆2月3日，向直貢德仲成就尼尊

བཙོན་ནེ་ནེ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་མཐར་སྐྱོན་མཚོག་དང་གུས་པ་སོགས་

尼尼仁波切謝惹踏慶³⁷ 至尊及恭敬的

དེར་བཞུགས་བསྐྱབ་བཙོན་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མའི་གཟབ་བྲིད་གནང།

待於該處的諸成就尼尊，作《無上智》之深細指導。

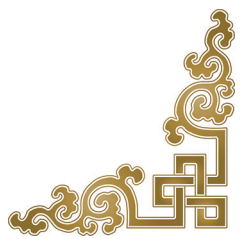
ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མ་མཁན་པོ་ཀུན་དཔལ་ནས་ཡར་ལྷུ་མ་དགོས་པར་གནང་

「《無上智》是於喇嘛貢巴處未求而授予的，

བྱང། ཟ་འོག་སྐྱུ་ཏུ་གཞན་དགའི་མཛུན་ལ་ཡོང་དུས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་

當我來到撒額產，堪布賢噶尊前時，堪仁波切貢巴

37 直貢空行謝惹踏慶 (1927-1979)，直貢噶舉傳承的女性行者。

ཀུན་དཔལ་ཕེབས་སོང་ངས་སླ་མ་ཡང་ཉིག་ཁོང་ལ་གནང་རོག་ལྷས་པ་
已離開了，吾向其求《無上仰醒》，

ཡིན། ཁོང་གི་དབོན་པོ་བསྟན་སློ་ནས་གསན་པ་རེད་ཅེས་ཞལ་འཕྲོས་སུ་
從其侍者單洛處聽聞學習之。」我記得昆努仁波切額外的口述這事。

གསུངས་པ་དྲན། ཡང་རྒྱད་སམ་རྫོ་ཉ་དེའི་རྒྱན་དགོན་པས་མཁན་རིན་
又因為《三菩札續》之傳承珍貴稀有，所以於堪仁波切

པོ་ཆེ་ཨ་པད་ནས་དོན་གཉེར་གྱིས་གསན་པར་མཛད་སོང་ཞེས་གསུངས་
阿貝處求聞之，我記得他說過這件事。

པ་དྲན། དེ་རྗེས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ས་འོག་སྐྱ་ཡི་འཁོར་ལོ་གནས་བརྒྱད་
之後，於勝樂二十四壇城之地下行八聖地輪，

གས་ཀྱ་ལུ་ཉ་ཞེས་ཀྱ་ལུས་ཉུང་རྫི་ལ་དེང་སང་ཀྱ་ལུ་མ་ན་ལི་བེར་བ་
所謂 Kuluta，位於 Kulus Nyungti，現今叫做 Kullu Manali 之地，在那兒

དེར་སྐྱབ་བཙོན་ནམས་ལ་ཡེ་ཤེས་སླ་མ་བྲིད་པར་མཛད་དོ།
給予諸成就尊《無上智》的教導。吾讚曰：

གང་གི་མཁུན་བཙེའི་ཚུ་གཏེར་སྐྱབ་པ་ལས།
「從您之智慧慈悲之波濤中，

ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་དམ་ཚོས་གྱ་ཆར་འབེབས།
雅言白光正法細雨霑降，

གངས་ཅན་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན།
雪域聖教與衆生圓滿之頂嚴，

རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་གསོས་གུར་བྲིད་མིན་སྟེ།
佛陀教法圓滿之復興，非汝其誰？

勝樂二十四壇城先今仍存，但大部分已歸成為印度教聖地。圖中為北印度 Kangra 城南的 Jawalamukhi，原為勝樂壇城聖地 Jalandhara。中有藍色天然氣火焰數朵，水澆之不熄。

བཞི་པ། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདེའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

第四章：圓滿涅槃之示現。

དེ་ཡང་བོད་ཟླ་འཚོས་ཤེས་ག་ཞ་ནས་དད་ལྡན་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་

再者，藏曆 9 月 24 日，於噶夏，應具信弟子們之

གདན་འདྲིན་ལྷུས་པ་ལྟར་རི་མཐོ། གཡང་གཟུར། ལ་ལྷུང་དཀའ་ཚོགས་

延請，該地山高，崖懸，山谷險阻

ཆེ་བའི་ལྷུང་པ་སྐྱོ་བོ་ཤིན་ཏུ་གྲང་ངར་ཆེ་ཞིང་དགུན་དུས་གང་མི་ཚད་

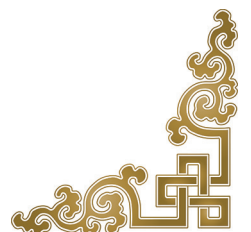
，土地貧瘠，甚為寒冷，且冬季時暴風

ལྷག་འབབ་ནས་འགྲུལ་ལྷུང་འཆད་པའི་ས་དེར་སླིང་རྗེས་གཞན་དོན་ལ་

驟降行旅斷絕的地方，出於慈悲利他而

དགོངས་ནས་ཕེབས་པར་མཇོད་པ་སྟེ།

發願前往，

རྒྱུད་སྲ་མ་ལས།

《無上續寶性論說》：

དེ་ལྟར་ན་མ་མཁའ་མཐའ་སྐྱེ།

為了如此虛空般無邊的

འགོ་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་གྲུབ་པ།

衆生，聖者以恆時任運成

ཐོག་མེད་སློ་ལྡན་དེ་ཡི་ནི།

的無始智慧，

སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཡང་དག་འཇུག།

清淨的利益衆生。

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིའི་ས་འོག་སྐྱེའི་ལོངས་ལོའི་

如誦。勝樂二十四壇城之地下行

གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་གངས་མཐེ་བོང་མ་རུ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་བ་འབྲི་

八聖地之叫做「冷趾瑪如」之地，由佛王偉大

གུང་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེའི་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་དང། གྲུབ་ཐོབ་ཙོ་རྒྱན་

直貢巴覺巴吉天宋恭，以及成就者

པས་གུང་དེ་ལྟར་ངོས་འཇིག་གནང་ཞིང་སྐྱེའི་ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྲམས་དང།

烏金巴(蓮花生大士)所認證。是無量寂靜憤怒尊，以及

དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་འདུ་བའི་དབེན་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་དང།

勇父空行聚集的一個特殊的僻靜聖地。

ཁྱད་པར་གནས་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ཡ་རྒྱལ་མཐེ་བོང་མ་རུ་དོ་རྗེ་པག་མོའི་

特別是，勝樂二十四壇城之「獨趾瑪如」，是金剛亥母之

གནས་ག་ཞའི་ཕག་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དང། ཉི་རུ་ཀ་དཔལ་རྫོ་
聖地，以「噶夏之亥母」普為人知，還有嘿魯嘎吉祥金剛杵

རྗེ་རྗེ་ལ་བུ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྫོ་རྗེ་རྗེ་ལ་བུའི་རི་དེ་བདེ་མཚོག་
鈴所加持之金剛杵鈴山，為勝樂金剛

གི་གནས། རས་འཕགས་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་སྐུན་གཟིགས་རྫོ་
之聖地，也是大理石所成之聖者衆生之祐主聖觀自在

ཀ་མ་རུ་པ་ལས་གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན། མགོན་པོ་ལྷགས་སྒྲོགས་དང། རྗེ་
的聖地。另有鍊住的麻哈嘎啦、有

བཙུན་མི་ལའི་སྣང་བརྟན་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡི་ཤེས་དངོས་སུ་བཞུགས་
傑尊密勒之顯影，以大根本智慧入住加持

པའི་ཉགས་སུ་དབུ་སྐྱོ་རྒྱུད་མར་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དབང་པོའི་དགའ་
之徵兆，頭髮持續生長，可以見到這些令人耳目為之一亮

སྟོན་མངལ་རྒྱ་ཡོད་པ་སོགས། རོ་མཚར་རུ་མས་རྒྱན་པའི་ཡུལ་སྣངས་
的感官饗宴。昆努仁波切來到這衆多稀有嚴飾之地，金剛杵鈴

རྫོ་རྗེ་རྗེ་ལ་བུའི་རིའི་མདུན་ཞོལ་སྐྱ་མ་ལོར་བུས་ཕྱག་བཏབ་པའི་དཀར་
山之前，由休爾喇嘛諾布親建之

དྲངས་དགོན་པ་འབྲུག་རྒྱལ་ཚོས་སྤིང་རུ་ཐེབས་ཉི་དེར་ཡོད་དགེ་
噶唐寺龍王法陵，為該處僧

འདུན་བཙུན་མ་རྣམས་ལ་དུགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་དང། ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་དབུ་
尼衆講授達波(岡波巴大師)之《解脫莊嚴論》，以及龍樹之《中論大寶鬘》，

མ་རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ཕྱག་ཆེན་བྱིན་གྱིས་དང། རོ་རྒྱ་མཛོད། རོ་བསྟོམ་
大手印筆記，朵哈藏，《六類一味》

སྐོར་རྒྱལ་གི་ཉམས་ལེན་སྐོར་བྱིལ་དང་སྐོར་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལུ་ངོར།
之實修全集，以及其他應諸弟子要求而講授，還有講授自己

ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྟོད་རིན་ཆེན་སྐོན་མེ་ལྷགས་
著的《菩提心讚妙寶炬》。

བཤད་བཅས་གནང། དེ་ནས་ག་ཤའི་སྟོད་རྒྱལ་ལུང་འབྲུག་དགོན་རྫིང་
然後到噶夏北方的主要的竹巴噶舉

དགོ་སྐོན་ནམ་དེང་སང་དགོ་ལུར་དགོན་བསམ་གཏན་ཚོས་སྐྱིང་བེར་
老寺院，叫做吉門，或現在叫做吉慕爾寺禪定法陵的

བ་དགོན་པ་དེ་ཡིས་གདན་ལུས་ལྟར་དེར་ཕེབས་ནས་གཏུལ་བྱ་མཚོག་
寺廟，由於他們的延請，依邀前往，為當地眾人，無分貴賤高低，

དམན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བབྱང་ནས་རང་རང་གང་མོས་ཚོས་ཀྱི་ཚོམ་
，一視同仁，需求任何法，皆滿足

པར་མཛད་ཅིང་ཐར་པའི་ལམ་སྐྱ་བྲིད། དེར་གནམ་གཤིས་གྲང་ཞིང་
其所願，指引解脫之道。因為當地天氣寒冷，且

ནམ་རུས་དགུན་གྱི་རུས་སུ་སྐྱབས་པས་ག་ཤའི་སྐོར་སྐྱེ་ལང་བར་རྩི་འོག་
冬季時節已到來，於是來到噶夏南邊之 Kyelong Bashisht 下方

མའི་སྐྱོན་བདག་རིན་ཆེན་གྱི་གཟིམ་ཤག་རྫིང་པར་བལྟགས། དེར་མཇལ་
之施主仁壬之老宅邸待住。由於當地的謁見者

མཁན་མང་བས་དབེན་གནས་ཀྱི་ལང་བྱང་ངོས་འབྲུག་དགོན་བཟླ་ཤིས་
甚多，故打算前往較僻靜之 Kyelong 北邊之竹巴噶舉

ཤུག་སྐྱིང་ངམ། ཡུལ་སྐོར་ཤ་ཤུར་བུ་བར་ས་དབྱིབས་དོ་རྗེ་ཕག་མོའི་ཚོས་
吉祥柏樹陵寺，或當地話叫夏疏，地形酷似金剛亥母之

དབྱིངས་ཡུམ་གྱི་མཁའ་སློང་དུ་དགོན་པ་ཆགས་པའི་ས་དེར་ཕེབས་ནས་

法性母，其中央空處有寺，前往該處

བཞུགས་གནས་བར་ཕྱི་གོང་མའི་སྐྱ་གཞོན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་ཤག་

待住，住在之前一位年輕寺僧語王闍巴住過之僧舍

དེར་བཞུགས། འབྲི་གྲུང་གཏེར་སློབ་མཁའ་འགྲོ་ཤེས་རབ་མཐར་སློན་རིན་

中。他為直貢德仲之

པོ་ཆེ་དང། ལྷགས་ལྷང་ཇོ་མོ་བསྟན་འཛིན་སློལ་མ་དང། བསྟན་འཛིན་

謝惹踏慶仁波切，嘉隆主母單津卓瑪、

བཟང་མོ་གཉིས། ལུ་ལུ་ཇོ་མོ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་སློལ་བཅས་དེར་འདུས་

單津桑摩兩人，及昆努主母單津卻卓

སྐྱ་སྐྱ་སྐྱགས་བཅུན་རྣམས་ལ་བཀྲ་ཤེས་བྱགས་སླིང་དགོན་དུ་རྗེ་སྐམ་པོ་

還有當地聚集的喇嘛、僧、瑜珈士、尼衆，在札西席陵寺，每日講解

པའི་དམ་ཚོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་གྱི་ལྷགས་

傑岡波巴之《正法如意寶解脫莊嚴論》，

བྲིད་ཉིན་ལྟར་གནང་བཞིན་བཞུགས་པའི་མི་སྐུལ་ཚོ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་མར་

至火蛇神變月初三，

ཚོས་ཟླ་ ༡༩༧༧ དགྲུང་གྲངས་ ༤༣ ལ་སོན་པར་ཐར་རྒྱན་ཤེས་རབ་ལེའུ་དགྲེས་

公元 1977，年 83 歲，歡喜講到《解脫莊嚴智慧品》，

བཞིན་བཀའ་བྲིད་གནང་ལུར་སློ་བུར་དུ་ཅུང་མི་བདེ་བ་འདུག་ཅེས་ཚོས་

突然稍有不適，

མཚམས་བཞག། བཞུགས་ཁང་སུ་ཕེབས་ནས་ཙོག་སུར་བཞུགས་བཞིན་

說法中斷，回房間休息，直坐，

མགུར་སློ་རྒྱབ་པར་ལུད་པ་ལ་སྐྱེ་མཚལ་ཉུང་བཅད་ཐོན་པ་དང། ཀུན་

喉中咳出些血絲的痰，

མཁྱིན་འཇིག་མེད་སློང་པ་དྲང་སློང་ཙོག་པའི་འདུག་སྐྱེས་ལ་གཤེགས་

以遍智吉美林巴仙人坐姿³⁸，

པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོམ་པར་བཞུགས་བཞིན་སྐྱེ་ཞལ་སྤར་བཞིན་གཟེ་

直坐而逝一般，等持入三摩地，

མདངས་མ་ཉམས་པ་བཟག་མེད་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱེ་མཁའ་ཁྱབ་དབྱིངས་

面容光耀如生，無漏無過失光明法身如虛空本性

སྐྱེ་བུམ་ཆགས་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྟོམ་པར་ཞུགས་པས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་

遍滿，如瓶破入虛空般，進入涅槃，

མ་འདྲེས་པའི་མཇེའ་བཤེས་ཆེན་པོ་འདྲེན་མཚོག་བཀའ་དྲིན་མཁོར་

這位屬於眾生的摯友，大導引，

མཐའ་མེད་པ་དེ་ཉིད་མཇེའ་བའི་ཡུལ་དང་བྲལ་ནས་རེ་ཞིག་དྲན་པའི་

恩德無邊，須臾離世，

ཡུལ་དུ་གུར་ཏོ། དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གྲོང་ཁྱིམ་ཚུ་ཅན་དུ་འགྲོར་

成為追憶。就如同我們的導師佛陀到達茅城，

པའི་ལམ་དུ་ཉུང་བཅད་སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ངལ་གསོས་ཤིང་

路上示現稍有不適，

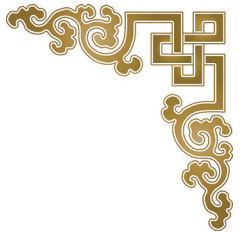
ཕེབས་པ་ན་ཙ་ཅན་གུད་ཀྱི་ཡུལ་དང་ཉེ་བའི་སར་ཤིང་ས་ལ་བྱུང་གི་

休息後前往茅城之附近，

38 雖然此坐姿是藏人往生者的傳統姿勢，昆努仁波切因是大圓滿傳承持有者，大圓滿修行更有仙人坐姿的修法。

བར་དུ་སྐྱུ་གཤེགས་པ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་བ་ཉིད་དོ།

娑羅雙樹之間逝世一樣啊。

གྱི་མ།

嗟夫！

འོད་སྟོང་མཛེས་པའི་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ཞིག

一位千光姿耀之太陽王，

བདག་སོགས་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་དུས་དེར་སྤང།

於我等福報厚之時感顯，

ལུན་སེལ་ཚོས་ཀྱི་ཉི་འོད་སྟོང་བའི་གཉེན།

除暗佛法之陽光普照的善知識，

མི་སྤང་རུབ་རིར་སྟོགས་འདིར་བཟོད་དམ་ཅི།

日沒西山嗚呼此何以堪。

བསྟན་འདིར་ངང་མོའི་བཏང་བའི་མཚོའུ་བཞིན།

此景如天鵝之棄澤，

འགྲོ་འདི་ལྟ་བའི་མིག་བྲལ་ལོང་བ་བཞིན།

如衆生失眠成瞽，

ཚོས་ཀྱི་མགོན་དང་བྲལ་འདི་ད་གདོད་ཉོགས།

痛失法之衲主如今恍然悟，

ཁྱེད་འདྲ་མཐོང་ཐོས་སྐལ་བ་མེད་འདི་སྟོ།

無緣再見汝實可憂。

མགོན་པོ་གང་གི་ཞལ་སྐོ་ལས།

從衲主您之教法，

གདམས་ངག་རོ་མཚོག་སྤྱོད་གྱུར་གྱིང།

嚐法語之上味。

ནན་ཏན་འཇུག་བྲལ་བདག་འདྲ་ལ།

不認真放逸如我者，

རྟག་འཇིན་གདོན་ལྷགས་ད་གདོད་གོ།

入常執魔如今才驚覺。

དེ་ལྟར་ཚོས་སྐྱེ་མདོན་དུ་མཛད་པའི་རྟགས་སུ་དེ་ཉིན་རྒྱང་སིལ་བུ་ཅམ་

像那樣法身顯現之徵兆，當日微風不興，

ཡང་ལྗང་བ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་སྡོ་སངས་དུ་གྱུར། དེར་ཡོད་

天空藍淨無瑕。

ག་ཞ་བས་ཀྱི་ལང་རྫོང་གི་ཡིག་སྐྱེལ་ཁང་ནས་སློག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉི་མ་ཅར་

有噶夏人從 Kyelong 縣郵局發電報至

མངའ་སྡེའི་རྒྱལ་ས་སིམ་ལ་ཞེས་པར་ཡིད་སྦྱོའི་གནས་ཚུལ་དེ་བཏང་

喜瑪偕省之首都 Shimla，通報此

བས། དེར་ཡོད་ཁུ་བ་དཔོན་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་ཡོད་བཀའ་

憂喪，有昆努之官員與相關

བསྐྱུར་ཐོག་སྟོན་སྤོང་ལན་འབྱོར་གསལ།

人士討論後，以電報回覆：

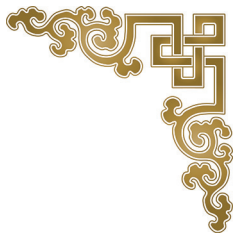
ངོས་རྒྱམས་སང་ཉིན་ཐད་འཕུར་གནས་གྱུའི་ཐོག་སྐྱེ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་

「我等明日直飛，來迎法體，

གདན་འདྲེན་ལྷུ་བར་ཡོང་རྒྱུར་བརྟེན། དེ་བར་ལྷགས་འབུལ་སོགས་ཉེས་

未至前切勿火化。」

སྐྱོན་གང་ཡང་མེད་པ་གལ་ཆེ་ཞེས་བཀོད་འདུག་པ།

這麼寫的。

མྱི་ཉིན་སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཟག་མེད་འོད་གསལ་ཟབ་མོའི་ངང་

第二日，仁波切之法體，住於無漏光明深細之法性，

དབྱིངས་སུ་བཞུགས་པར་དེར་ཡོད་སྐྱོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་འདེབས་

當地之弟子眾慕願深切，

མོས་གུས་དྲག་པོའི་གདུང་ཤུགས་ཀྱིས་གནམ་གུ་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་

期望飛機莫來而降雨，

ཆར་པ་འབེབས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས།   བམ་མཁའ་གཡའ་དག་

如是祈請。無瑕晴空不久

པ་ལ་སློ་བྱར་དུ་སློན་དཀར་ཐག་པ་ལྟར་གཉིས་གཤེབས་དང་དེ་རྗེས་

之間，出現二道白雲如練，然後三道、

གསུམ་གཤེབས་སུ་གདལ་ནས་སློན་ཤིན་དུ་འཐིབས་པས་གནམ་གུ་

隨即遍布，以至

ཡོང་མི་ཐུབ་འདུག་ཅེས་སློག་ཕྱིན་འབྱོར།   དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་

「飛機不能來」之電報傳來。又想到我等之導師釋迦牟尼，一時為徒眾

པ་རེ་ཞིག་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པ་

常執者，示現無常，撫慰悲憂者，

དང། སྐྱོ་བར་བསྐྱལ་བ་དང། ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་དོན་བཅུ་

入於法身等等十事，入於

ལ་དགོངས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ལུ་ལུ་སེམས་

涅槃，同樣的，昆努摩訶薩亦一時示現

དཔལ་ཚེན་པོ་ཡང་རེ་ཞིག་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པས། དེ་ཚོ་ཞལ་

逝去。那時候，所有弟子

སྒྲོབ་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལྷ་ངན་གྱི་ལོན་པ་གྱུར་པ་དང། བདག་ཅག་གི་

悲不自勝，如同我等之

སྟོན་པ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚོ་གུན་དགའ་བོ་ཞག་བདུན་གི་བར་

導師釋迦牟尼涅槃時，阿難於七日之中，

དུ་སྐྱུ་གདུང་བཞུགས་པ་ལ་མཚོན་པ་རྒྱ་ཚེན་པོ་དང་འབྲེལ་གདུང་བཞུ་

對法體行廣大供養，

བའི་ཉེར་སྟོན་ཐམས་ཅད་བཤམ་པ་ལྟར། དེར་ཡོད་ཞལ་སྒྲོབ་རྣམས་

為荼毗做準備一樣，該處有弟子眾

གྱིས་ཉིན་བདུན་རིང་སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཚེར་མཚོན་འབུལ་སྟོན་ཚོ་འབྲུལ་

供養珍貴遺體七日之久，在神變

ཟླ་བའི་ཚེས་༡༠ལ་ཚོགས་ཁག་གཅིག་གི་དཔལ་མི་འབྲུག་པའི་དགྱིལ་

月初十，開始一些齋供，有些是以吉祥阿閼佛之壇

ལའོར་དང། འཚོགས་ཁག་གཅིག་གིས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྟོ་ནས་ཞུགས་

城，有些以金剛手菩薩之法門，以事

འབུལ་ཞུས་ཤིང་ག་ཞེས་ལུང་པ་ཤིང་ཤིན་དུ་དཀོན་པའི་ས་དེར་ཤིང་

荼毗。而噶夏地方柴薪甚珍貴

ཉུང་བཟང་གྱིས་གདུང་ཞུགས་ལ་སྤུལ་བས་མེ་ཅུང་བཟང་སྐར་བ་ཙམ་གྱིས་

稀有，故僅取得甚少之柴薪舉火，火開始時很小約巴掌大，

ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེ་རང་བྱུང་དུ་འབར་ཞིང་གདུང་རུས་རིང་བསྐལ་གྱི་སྤུང་

須臾，本智之火舌自燃，燔焚而成遺骨舍利一捧

印度德里博物館藏的釋迦牟尼舍利，於北方省 Uttar Pradesh 出土。1997 年由泰國皇室請以純金框金鑽石供養後，送回印度。

པོར་གྱུར་ཏོ། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྐུ་གདུང་སྦྱོར་གྱི་ཁ་ཕྱེས་
矣！又我等之導師釋迦牟尼之遺骨之荼毗寶棺揭開之

པའི་ཚོ། གདུང་རུས་ནི་ཡུངས་འབྲུ་ལྟ་བུའི་རིང་བསྐལ་ལུང་པོར་གྱུར་
時，遺骨呢成為如同芥子般之舍利封堆。

པ་དང། རས་བྱུང་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕྱི་མ་དང་ནང་མ་ཚོག་པར་གནས་པ་
連同內外一切火化所留，

བཅས་གསེར་གྱི་བུམ་པར་ལྷུག་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་དབུས་སུ་སྦྱུན་དྲངས་
置入金瓶中，然後延請入城中，

ནས་མཚོན་དོ། དེའི་ཚེ་སེར་སྐུའི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱུ་དང། ཡང་པ་ཅན་གྱི་
供眾瞻仰供奉。當時之僧俗釋迦王族，以及廣嚴城之

ལི་ཙ་བྱི་དང་མདྲ་རྟ་ཡི་དབྱར་བྱེད་སོགས་གདུང་སྐལ་ལན་པར་ལྷུག་པ་
離車族及摩竭陀之阿闍世王等等，各來分奉舍利

རི་ལྷ་བར་ཁུ་བུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ལན་པར་ཁུ་
一樣，昆努摩訶薩之珍貴舍利，亦有來分奉之昆努

བུ་དང་ག་ཞ་སོགས་ལྷག་པར། ལྷོད་ཆ་ག་ཞ་དང། ལྷོད་ཆ་ཁུ་བུ་སོགས་
族人及噶夏族人等等，上半部分給噶夏，下半部分給昆努族等等，

ལ་བསྐོས་ཏེ་སོ་སོ་སྐུ་གདུང་མཚོན་ཉེན་ཡང་བྱས་པར་གྱུར་ཏེ། ༡༩༧༧ལྔ་
各自將舍利建塔供奉。1977年

བ་ཚེས་༡༠ཉིན་མོ་ག་ཞ་བ་སོགས་དེར་འདུས་ཞལ་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
4月10日中午，噶夏人等及於當地聚集所有弟子之

རབ་གནས་ལེགས་པར་གྱུ་བ་ནས་ག་ཞ་བ་མི་ཚོགས་སྤར་གྱུར་མ་གྱིང་
開光圓滿完成，由於噶夏族人之前從未如此

འདུས་པས་བདུག་སློབ་དང། མི་ཏྲིག་གསོལ་འདེབས་སློབ་ལམ་བཟླ་ཤིས་
盛大聚集過，因此薰香、花朵、祈請、發

བཅས་དུས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་སོ།
吉願等，盛大的慶祝！

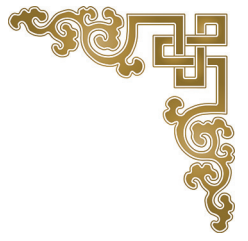
ལུང་ལས།
經云：

དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་དབྱིག་འཛིན་འདིར་ཡང་ནི།
「彼之力量亦使此持寶大地呢，

སློབ་ལམ་དངོས་པོས་མངོན་པར་རྒྱན་གྱུར་ཏེ།
被真實的祈願所嚴飾，

འདི་ལྷར་སྐྱབ་ལྷན་སྐུ་གདུང་དེ་ལ་ནི།
如此錦緞包覆之舍利，

ལྷ་དབང་སྐུ་དང་མི་ཡི་དབང་པོ་དང།

天、龍、人間君王，以及

མི་དང་སྐུ་དང་གཞོན་སྦྱོན་བདག་པོ་ཡིས།

人、龍、藥叉主，

རབ་ཏུ་བཀུར་སྟེ་མཚོན་པ་རྒྱ་ཆེན་བྱས།

極為恭敬廣大的供養。」

ཞེས་གསུང་པ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ།

如經所誦完全相同啊！

མཇུག་བསྐྱེད་པའི་གཏམ། 結語

མདོར་ན་དཔལ་མགོན་སླ་མ་དམ་པ་མཚོག་གིས་གསུང་བའ་རྒྱུས་ཚུལ་གྱི་
簡要言之，吉祥祐主至尊上師所教導的，

བདུད་ཚི་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ནས་བཟུང་ཐུན་མིན་མདོ་སྐྱེས་བཀའ་
深入廣泛之佛法甘露，從共通五明學處，到不共顯、密

གཏེར་ཕྱག་ཚོགས་དབུ་མ་ལམ་འབྲས་ཞི་བྱེད་སྦྱོར་དུག་སོགས་གསུལ་བྱའི་
耳傳、伏藏、大手印、大圓滿、中觀、道果、息解、那若六法等等，

སློ་འདོད་བཞིན་འཆད་སྤེལ་གནང་ནས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ནི་གསལ་བར་
任弟子有何需求，皆為之說法，

བྱས། ཤེས་རབ་རྣམས་དཔྱེད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནོར་དང་ལྷན་པ་དག་
清晰的闡演聖教。具備般若、分別智、三摩地之妙寶等等，

གི་སློ་གྲོས་གྱི་ཚལ་ཉམས་ཉོགས་གྱི་གདེངས་མང་དུ་བློས་པའི་ས་ལམ་ཡོན་
這些智慧之善巧與証悟之定見，

ཏན་གྱི་ལང་འཚོ་སོགས་ཉིན་བྱེད་གྱིས་རིག་པའི་པད་ཚལ་རྒྱས་པར་སྤེལ་
聽聞學習甚多，其地道功德之生命力等等如日普照，擴展

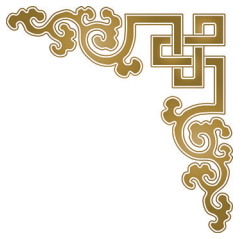
བར་མཛད་དོ།
登地成佛的蓮池！

སྐྱེས་པ།
讚曰：

ཨེ་མ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་མཐའ།
「奇矣哉！摩訶薩之傳記畢，

འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་སྡོད་ཡུལ་ལས།

聖者之本智見之行處，

སོ་སྐྱེས་དམན་པས་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་མིན་ཡང།

非下劣凡夫之所知，

དམ་པའི་མཛད་བཟང་ཆ་ཤས་སྤ་མོ་རེའི།

為了對聖賢之善行，起一絲一毫之

དད་དང་དགེ་བའི་བག་ཆགས་སང་པའི་སྤྱིར།

信念，喚醒善良之習氣之故，

མཛད་པ་མཐོང་ཐོས་ཆ་ཤས་འདྲིར་བརྗོད་པ།

將所行所見所聞稍微寫而成此文，

ཞལ་སྐྱོབ་མཁས་ཅམས་མགྲིན་སྐོ་འབྱེད་བྱེད་ཙམ།

將賢弟子眾們之喉門稍微開揭。

འབྱེད་ཆེན་རང་གི་རྒྱ་ཚལ་གཤོག་རྒྱབས་ཀྱིས།

大金翅鳥有振翅之能，

ན་འཕངས་བསྐྱོད་ལ་སྟོས་པ་མ་མཆིས་ཀྱང།

翱翔蒼宇吾雖未曾睹，然而

སྤོན་བྱ་ལྷན་པར་སྐྱོན་མའི་འོད་བཏེགས་བཞིན།

如蒙昧蟲蜉飛向火炬之光明一般，

ནམ་དཀར་དད་པའི་སེམས་ཀྱི་འདི་ལྟར་བྱས།

吾以潔白之信心作此傳記。

སྐྱུང་བཅོམ་སློ་མཐུ་ཤིན་ཏུ་དམན་རྒྱུན་གྱིས།

因為吾治學與心智甚下劣，

མ་རྟོགས་ལོག་འབྲུལ་འགལ་ལོར་མཆིས་སོ་ཙག།

全是無知、顛倒、迷惑、違反、犯錯，

དཔལ་མགོན་སླ་མ་དོ་རྗེ་མཆེད་པོའི་བྱུངས།

吉祥君祐上師金剛兄弟之前，

སྟོང་ནས་བཤགས་སོ་དག་ཚང་སློབ་མེད་བསྟོལ།

我全部至誠懺悔啊！願賜無蓋障。

འདི་བྲིས་དགོ་བས་དཔལ་མགོན་སླ་མ་དང།

願以書寫此傳記之善，願與吉祥君祐上師

དགོངས་སྟོང་དབྱེར་མེད་བྱང་ཚུབ་མངོན་གྱུར་ནས།

於心中無離，現證菩提，

མཁའ་ཁྲབ་འགོ་ཀུན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི།

迴向如虛空遍滿之衆生，得大金剛持的

གོ་འཕང་དམ་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བསྟོལ་འོ།

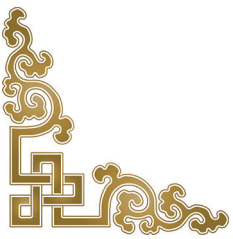
果位微妙之因。

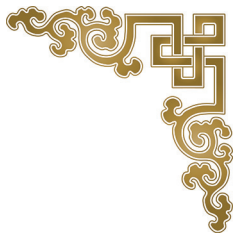
སྟེ་ཀུན་སླ་མ་མཚོག་དང་མི་འབྲུལ་ཞིང།

願生生世世不離至尊上師，而且

ལས་ཉོན་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་པའི་འགོ་ཀུན་ལ།

願受業惱痛苦之全部衆生，

གསང་གསུམ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པའི་སྤྱིན་ལས་ཅན།

如您一樣成為三密不偏頗之事業者，

བྱེད་བཞིན་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འགྲུབ་པར་ཤོག།

成就佛法與眾生之大利益啊！」

ཅེས་པ་འདི་ནི་བཀའ་དྲིན་འཁོར་མཐའ་མེད་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

以上呢，吳恩於輪迴無盡之摩訶薩

འུ་ཅུ་སླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སློབ་ཡོངས་ཀྱི་

昆努仁波切闡津捷幢之圓滿弟子

གྲལ་མཐར་སོན་པ་འབྲོང་རིགས་བན་དེ་རྒྱལ་པོས་དད་པའི་སེམས་ཀྱི་

批次之最後到者，旄牛（鍾巴）族僧，王（加布）以信之心

བྲིས་པ་དགེའོ། དགེའོ། དགེའོ།

所誌。善哉！善哉！善哉！

ཡི་གེ་སློག་སླད་འདུ་བྱེད་པ་མགར་ར་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས་སམ་

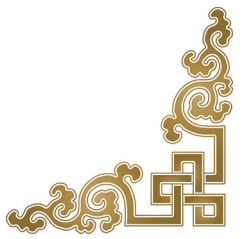
電腦輸入噶爾貢秋慶列，或

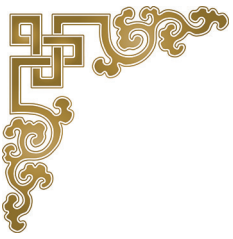
ཀམ་སྤྱིན་ལས་དང་ལུ་དག་དང་དཔེ་གཟུགས་བྱེད་པོ་དཔང་མཁན་པོ་

噶瑪慶列，與校定出書者龐地堪布

བསྟན་འཛིན་ཉི་མས་སོ།

天津尼瑪作。

感謝美國直貢噶舉的堪布天津尼瑪，及印度直貢噶舉佛學院堪千尼瑪江稱的指正，以及國威兄的詳細資料，並參考 Erick Tsiknopoulos & Mike Dickman 的英譯，補足其缺譯部分，得以完成此昆努仁波切傳記完整譯本。此譯若有些許功德，願迴向世界災障悉消除，風調雨順，國泰民安，一切見聞此傳記的人，心生歡喜，入菩薩道，證菩提果。

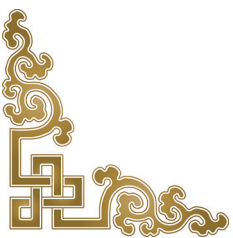
མཁན་པོ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན།
堪布尼瑪江稱

མཁན་པོ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ།
堪布天津尼瑪

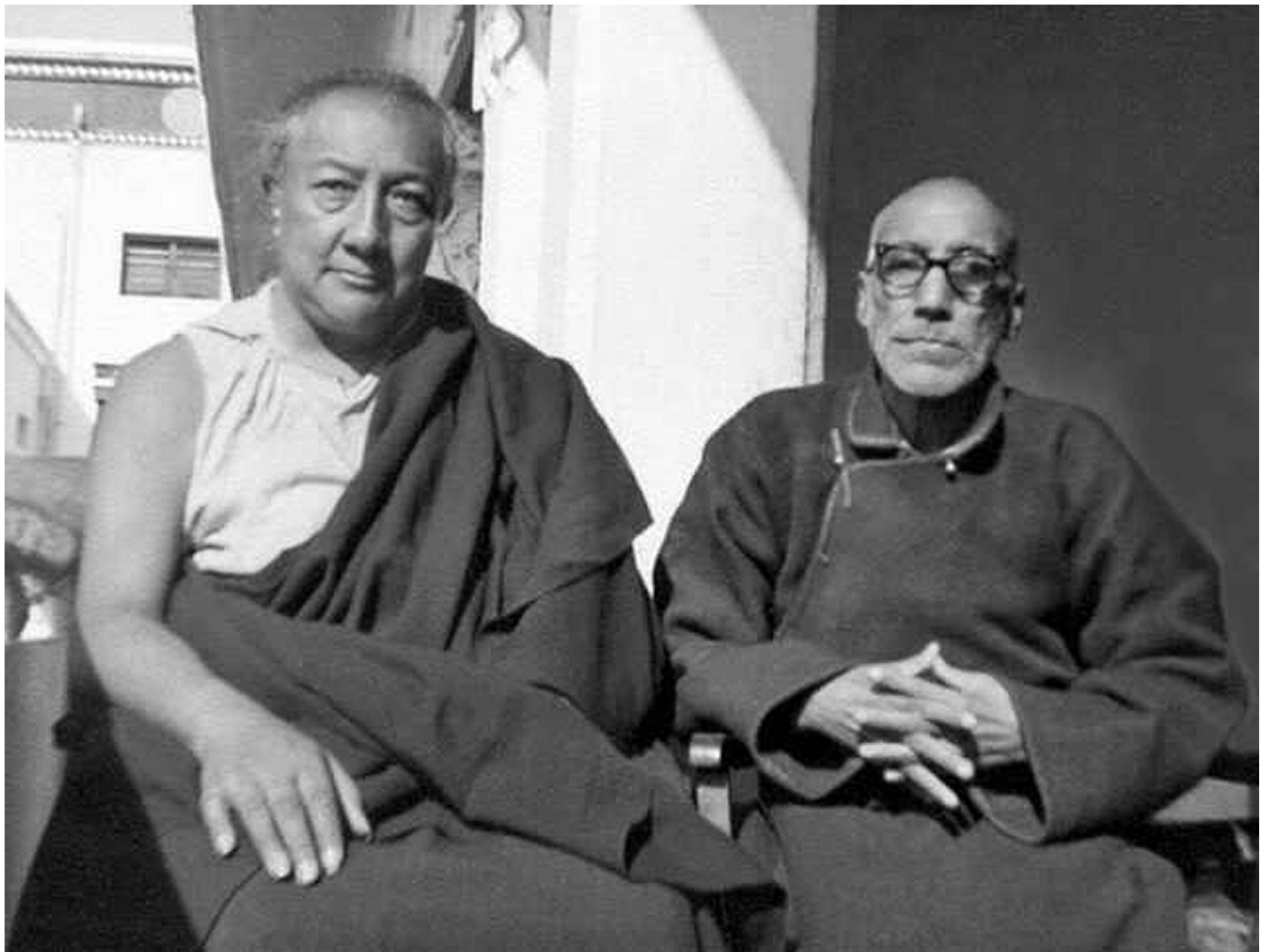

ལྷ་མ་ཀམ་མིན་ལས།
喇嘛噶瑪慶列

昆努仁波切從二世宗薩欽哲卻吉羅卓 (1893-1959)學習薩迦與寧瑪傳承密法。左圖為宗薩仁波切頂戴骷髏佛冠的少見照片。

昆努仁波切與頂果欽哲仁波切，被視為堪布賢噶(མཁན་པོ་གཞན་དགའ། 1871-1927)的兩位心子傳人

遠眺岡底斯山